Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

№ 26 (3276)

СЕРЕДА
11 лютого
2004 року

ФОТОФАКТ

Голова Верховної Ради України В. Литвин безоплатно передав Національній бібліотеці України імені В. Вернадського три томи «Сборника за народни умотворения, наука и книжнина» видання 1889 року, які були подаровані Болгарською академією наук Голові Верховної Ради України під час офіційного візиту до Республіки Болгарія. У збірнику опубліковано дослідницькі і наукові статті болгарських та зарубіжних учених, зокрема, наукова робота українського історика, фольклориста і публіциста Михайла Драгоманова, який у 1889 році, коли був професором історії у Софійському університеті, досліджував слов'янський фольклор.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Залишковий принцип, сумний фінал

Такий висновок не раз звучав у сесійній залі на дні уряду під час обговорення питання про стан збереження об'єктів соціально-культурного призначення у процесі приватизації та цільового їх використання в післяприватизаційний період. У доповіді Голови Фонду державного майна Михайла Чечетова та співдоповіді голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації Валентини Семенюк наголошувалося, що, на жаль, залишковий принцип фінансування об'єктів соціально-культурної сфери, який тривалий час панує в економіці, не дає можливості ефективно реформувати ці заклади відповідно до умов перехідного періоду. До того ж тривалий час наголошувалося на тому, що заклади культури, як правило, приватизації не підлягали.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОДРОБИЦІ

Не на користь ні євреям, ні українцям

У Верховній Раді відбулася прес-конференція з приводу рішення Шевченківського суду (м. Київ) про припинення виходу газети «Сільські вісті» за розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Відкриваючи прес-конференцію, в якій взяли участь чимало парламентаріїв, народний депутат академік Костянтин Ситник поінформував, що з ініціативи народних депутатів відновлюється робота громадського комітету захисту народної газети «Сільські вісті». Свого часу цей громадський комітет було створено, коли газету «Сільські вісті» вже закривали. Тоді журналісти видання відстояли.

(Закінчення на 2-й стор.).

На тонкому льоду

У понеділок, 9 лютого, працівники третьої рятувально-водолазної станції столичного підприємства «Плесо» на Русанівському каналі зняли з криги 18 дітей віком 10—14 років, які каталися на відірваних від берега крижинах. На щастя, цього разу ніхто не постраждав — ні рятувальники, ні підлітки. Проте ніхто не застрахований від повторення жахливої трагедії, застерігає МНС, що сталася 1 січня нинішнього року біля села Лозівок Черкаської області. На річці Вільшанка, під час рятування двох хлопчиків 11 та 12 років, які провалилися під кригу, одного витягли, але загинули п'ятеро людей, що прийшли на допомогу.

А рибалки, мабуть, теж ризикують!

Фото Євгенія КОЛЕСНІКА.

Довідка МНС

З початку року на водоймах України загинуло 26, врятовано 28 осіб.

Міністерство з питань надзвичайних ситуацій звертається до всіх громадян України: пам'ятайте, вирушати на водойми наодинці небезпечно! Батьки, не відпускайте своїх дітей гуляти по поверхні замерзлих водойм! Дорослі, не дозволяйте дітям бавитися на льоду, особливо тепер, коли відлига! Дорослі та діти, цінуйте своє життя!

Коротко про важливе:

Учора

■ В УНІАН відбулася прес-конференція на тему: негативні наслідки прийняття законопроекту «Про розвиток автомобільної промисловості України» для вітчизняних автопромисловців.

Сьогодні

■ У представництві Світового банку в Україні оголошено програму Малих грантів на 2004 рік.

Завтра

■ У Національному банку відбудеться III Міжнародна науково-практична конференція «Іпотечний ринок в Україні: проблеми стратегії розвитку».

100-мільярдний кіловат

виробив другий енергоблок Южноукраїнської АЕС з початку експлуатації — 6 січня 1985 року.

Рекордний виробіток зафіксовано під час роботи наскрізної зміни «А», очолюваної начальником зміни АЕС Михайлом Носиком. Загалом Южноукраїнська станція з початку експлуатації виробила понад 307 млрд. кіловат-годин електроенергії. З 1 січня 2004 року виробіток АЕС становить 2,5 млрд. кіловат-годин. Нині на атомній станції працюють три енергоблоки-мільйонники, які несуть сумарне навантаження 3022 МВт. Це означає: щодини для споживання в Україні виробляється більш як 3 млн. кіловат-годин електроенергії.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Нова Каховка долає безробіття

Торік роботу отримали 2220 осіб, а рівень працевлаштування становив 41,5 відсотка. Чисельність безробітних протягом останніх двох років скоротилася на 42,1 відсотка, а рівень безробіття знизився з 3,8 до 2,3 відсотка. Поліпшення ситуації на ринку праці зумовлене, за словами міського голови Бориса Сленкова, позитивними зрушеннями в економіці — лише протягом минулого року обсяги валового продукту зросли на 15,4 відсотка.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

КОЛИ Я СТАНУ ПЕНСІОНЕРОМ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Точну цифру дізнатися не вдасться?

Учора в Москві знову ховали загиблих під час теракту в метро. В московській землі вже лежать тіла п'ятнадцяти жертв. Ще трьох відправили родичам в інші міста. Всі витрати з поховання взяла на себе столична влада.

У лікарнях, згідно з останніми даними, залишаються 102 людини, 29 з них — у тяжкому стані. На жаль, список загиблих знову поповнився. За офіційними даними, це — 40 осіб. Щоправда, в понеділок російські ЗМІ активно обговорювали тему «засекречених» списків, в яких нібито понад 50 прізвищ загиблих. І саме тому їхні прізвища протягом декількох днів не були оприлюднені.

Однак ні в московській мерії, ні у ФСБ не підтвердили цю інформацію. Водночас, повідомляє «Независимая», джерела у ФСБ РФ заявили, що «точна кількість загиблих навряд чи коли-небудь стане відома. Після вибуху багатьох пасажирів другого вагона розірвало на шматки, й ідентифікувати їх просто неможливо». Також навряд чи вдасться довідатися ім'я камікадзе. Після вибуху від нього нічого не залишилося. Проте слідчі переглядають фрагменти записів, зроблених встановленими в метрополітені відеоспостереженнями, щоб знайти спільників смертника. Фахівці вважають, що це цілком можливо.

Перша смерть від грипу

В інфекційній лікарні Кривого Рогу померла 13-річна дівчинка. Останній раз вона відвідувала школу 26 січня. Наступного дня в дитини піднялася температура вище 38 градусів, спостерігалися слабкість, подразнення в горлі. Незважаючи на тяжкий стан, батьки викликали лікаря-педіатра лише 28 січня. Той рекомендував терміново госпіталізувати хвору. Але мати підлітка категорично відмовилася від цього, повідомляє прес-служба МОЗ. 31 січня стан хворої погіршився. Була викликана «швидка допомога», яка транспортувала дитину до відділення реанімації й інтенсивної терапії інфекційної лікарні з діагнозом «грип, токсична форма, інфекційно-токсичний шок II — III ступеня. Того ж дня дівчинка померла.

(Продовження теми на 7-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КИЇВ

Як ви ставитеся до скорочення армії?

Володимир, держслужбовець, 65 років:

— Все має бути професійним — і двірництво, і армія. Тому без скорочення не обійтися.

Сергій, студент, 20 років:

— Я за скорочення. Можливо, це допоможе створити належні умови для служби. Друг розповідав, що в армії доводилося замість чаю пити відвар з цибулиння.

Олександра, 45 років, домогосподарка:

— Я далека від цих питань, але, гадаю, головне — аби військові, коли треба буде, могли захистити нас. Із скороченням чи без.

Ірина, філолог, 27 років:

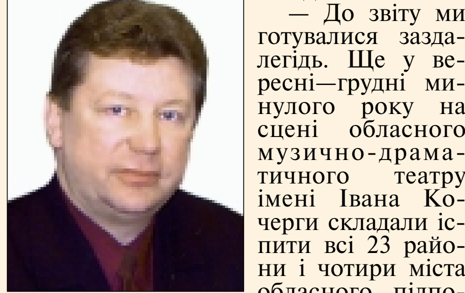
— Скорочення необхідне. Але важливо, щоб люди, які опиняться на вулиці, були соціально захищені, не поповнили лави безробітних.

Розпитувала Надія ГОРБАТЮК.

У Києві — квітуче Полісся

Творчий звіт-концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Житомирської області відбудеться у столиці завтра в Національному палаці «Україна».

Що нового, цікавого покажуть житомиряни цього разу? На це запитання начальник обласного управління культури, заслужений працівник культури України **Віктор БАЛЮРКО (на знімку)** телефоном повідомив таке.

— До звіту ми готувалися заздалегідь. Ще у вересні—грудні минулого року на сцені обласного музично-драматичного театру імені Івана Кочерги складали іспити всі 23 райони і чотири міста обласного підпорядкування, а також національно-культурні товариства. Напередодні поїздки до Києва, позавчора, отримали дозвіл у своїх земляків — у цьому ж театрі, за заповненої зали на 950 місць провели генеральну репетицію.

Що нового буде у звіті? Веземо до столиці все найкраще, що в нас є, представимо всі мистецькі сценічні жанри. Сподіваємося, глядачам сподобається виступ відомого ансамблю пісні і танцю «Льонок», фольклорного колективу «Радослав», хорової капели «Орея». Серед наших нових колективів — зразковий хор Житомирської музичної школи №1, народний аматорський гурт української пісні «Кришталеві дзвони» із Новоград-Волинського районного будинку культури. Всі учасники будуть у нових красивих костюмах, кошти на придбання яких було виділено з обласного бюджету.

Перед великим концертом-звітом у фойє палацу «Україна» свої твори покажуть наші кращі майстри народної творчості та провідні художники.

Записав Яків ГАЛЬЧЕНКО.

У Львівській області 46 населених пунктів залишилися без світла через негоду

Не втручатися в політичну боротьбу в парламенті

закликав Голова Верховної Ради Володимир Литвин працівників апарату ВР під час наради з керівництвом апарату, секретаріатів комітетів, фракцій і груп парламенту.

В. Литвин підкреслив також важливість планування законотворчої роботи, координації діяльності парламентських комітетів, тіснішої взаємодії апарату ВР з секретаріатами Кабінету Міністрів, міністерств і відомств України.

Водночас, заслухавши інформацію керівництва апарату з цих питань, глава парламенту дав доручення щодо повнішого і оперативнішого інформування громадськості про діяльність парламенту, чіткого дотримання регламентних норм під час проходження законопроектів і підготовки їх до розгляду в сесійній залі, контролю за ухваленими рішеннями, вдосконалення структури апарату і його підрозділів.

Інформаційне управління ВР.

Обирати всенародно

Відкритий лист ветеранів війни та праці України

Шановні народні депутати Верховної Ради України!

Шановний Володимире Михайловичу!

На довгій ниві життя нам довелося пережити багато бід. У дитинстві — розкуркулення, колективізацію, голодомор 30-х років, мученицьку смерть наших батьків і матерів, війну.

Наше покоління захистило Вітчизну. Ми відбудували народне господарство рідної Батьківщини. Тепер ми постаріли, стали немічними, але наші серця не збайдужіли.

Ми прагнемо, щоб наші онуки і правнуки не зазнали тих випробувань, які довелося пережити нам. З пошаною ми ставимося до всіх керівників країни. Але нас турбує несправедливість, яка 12 років панує в державі.

Вважаємо, що основною причиною є нерозумний підхід до виборів керівних органів країни. У Верховну Раду пробиваються непідготовлені люди. Особиста нажива багатьох свідчить про те, що вони живуть тільки для себе, захищають свої особисті інтереси, а народ страждає.

Хіба можна допустити, щоб за 12 років незалежності не був прийнятий справедливий закон про пенсії? Хіба можна допускати, щоб людина, яка віддала півстоліття праці своєму народу, на старості ходила з простягнутою рукою, шукала у смітниках їжу? З трибуни Верховної Ради ми чуємо лише філософські промови та критику, а народ страждає. Патріоти, які здобули перемогу у війні, живуть у десятки разів гірше від олігархів. Як можна допустити таке у XXI столітті?

Наше життя і життя в інших країнах світу підтверджують, що керувати державою треба професійно. Природа не наділяє кожну людину талантом і державним мисленням. Депутатів Верховної Ради бажано обирати не більш як на два терміни і не старше 70 років. В жодному разі не допускати сумісництва. Депутати повинні виконувати лише депутатські обов'язки і не спати на пленарних засіданнях.

Ми вимагаємо всенародних виборів кожного депутата, керівника держави для захисту національних інтересів. До пропорційної системи виборів громадяни України не готові. Нам відомо, що спритні ділки намагаються позбавити наших громадян конституційного права бути обраними поза партійними списками.

Об'єднуючись, ми хочемо, щоб наші онуки і правнуки жили в мирі і не знали злиднів. Закликаємо вас, парламентарії, до чесної і сумлінної праці на користь усього народу.

За дорученням, інваліди війни І групи М. ВЕЛИЧКО, О. ГОРБАЧОВ, М. ЗАВІНОВСЬКИЙ, В. ІВАЩЕНКО, П. ЛЮБАЧЕВСЬКИЙ, В. МРИГА, П. ПОНОМАРЕНКО, П. ФЕЩЕНКО, М. ЧЕРКАСЬКИЙ.

Залишковий принцип, сумний фінал

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

(Початок на 1-й стор.).

В результаті мережа соціально-культурних установ невпинно скорочується і не може задовольнити потреби населення. Особливо гостро ця проблема зачепила малі міста і села. Наприклад, ще й сьогодні більш як 6 тисяч об'єктів соціально-культурного призначення у сільській місцевості перебувають на балансах сільськогосподарських підприємств, які не мають грошей на їх утримання.

Дещо поліпшилася справа у зв'язку з приватизацією цієї сфери. За останні роки приватизовано 710 об'єктів на жорстких умовах, серед яких головне: зберегти їхній профіль і не скоротити робочі місця. Інший напрям для подальшого розвитку цієї сфери — передача об'єктів до комунальної власності разом із необхідною документацією. Передбачено, що таку акцію мають здійснити понад 700 підприємств, програму вже виконано на 70 відсотків.

Народні депутати у своїх виступах висловлювали глибоку стурбованість станом будинків культури, спортивних споруд, клубів, бібліотек, баз відпочинку, інших установ соціально-культурного призначення, що склався на сьогодні.

У запропонованому проекті постанови Верховної Ради йдеться, зокрема, про те, щоб здійснити інвентаризацію об'єктів соціально-культурного призначення, які перебували на балансі підприємств, та забезпечити контроль за цільовим використанням цих об'єктів; прискорити передачу гуртожитків, що залишилися у користуванні господарюючих суб'єктів в управління органів місцевого самоврядування з дотриманням прав їх мешканців відповідно до чинного законодавства; заборонити закриття, ліквідацію та перепрофілювання культурно-освітніх закладів на територіях міст, селищ, сіл, де не забезпечується надання послуг населенню на рівні соціальних стандартів, передбачених законодавством; розробити державну комплексну програму збереження і подальшого розвитку об'єктів соціально-культурного призначення, поклавши в її основу забезпечення потреб населення послугами соціально-культурного та побутового характеру.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Потім народні обранці заслухали інформацію Міністра у справах сім'ї, дітей та молоді Валентини Довженко та голови Комітету з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Катерини Самойлик про підсумки проведення оздоровлення дітей влітку 2003 року та про заходи Кабінету Міністрів щодо організації відпочинку та оздоровлення дітей влітку 2004 року.

Анатолій КАРАСЬ.

Петро Симоненко — останній Президент?

В разі перемоги на найближчих виборах Президента України лідер комуністів Петро Симоненко буде останнім, хто займатиме цей пост. З таким гаслом комуністи підуть на вибори глави держави, тому що КПУ і надалі робитиме усе задля скасування інституту президентства. Про це заявив Перший заступник Голови Верховної Ради й водночас один з лідерів КПУ Адам Мартинюк у прямому ефірі радіо «Ера». Хоч би якою святою і геніальною була людина на цьому посту, пояснив далі він, але і «в неї можуть вирости роги».

Чи означає така відвертість Адама Мартинюка те, що комуністи уже визначилися зі своєю кандидатурою на президентський пост? Сам він зауважив, що остаточно КПУ визначатиметься у травні на партійному з'їзді, однак, знаючи настрої однопартійців, прогнозує, що рішення з'їзду буде на користь саме першого секретаря П. Симоненка.

Кандидата від комуністів він бачить найреальнішим переможцем президентських перегонів. Адже, за його словами, 23-відсотковий рейтинг декого з опозиційних політиків (певне, мав на увазі Віктора Ющенка) — це ще не 50 відсотків, які потрібні для перемоги. Мовляв, у другому турі великого приросту цього рейтингу сподіватися навряд чи можна. А от 5—6-мільйонний електорат лівих сил — це надійно. Не вірить у припущення Юлії Тимошенко про можливість висунення єдиного кандидата від опозиційних сил — «Нашої України», БЮТ, СПУ, а отже, і можливість обійтися без другого туру виборів.

Щоправда, «більше песимістично, аніж оптимістично» він оцінює і можливість висунення єдиного кандидата від КПУ—СПУ. Хоча, каже, все може бути.

Прямо Перший заступник глави парламенту відповів і на «незручне» запитання радіослухача, чи означає негативне ставлення до Віктора Ющенка підтримку комуністами кандидатури від влади, якщо ці дві кандидатури вийдуть до другого туру виборів? На переконання парламентарія, значна частина електорату комуністів лідера «нашоукраїнців» не підтримає, отже КПУ у такому разі може висловитися проти підтримки обох кандидатів.

Але перед тим у парламенті є першочергове завдання — конституційна реформа. На пропозицію радіослухачки «залишити Конституцію у спокої» Адам Мартинюк завважив, що ми пожили за однією конституційною моделлю і треба спробувати пожити за іншою. Він не раз нарікав на непослідовність і у конституційній реформі фракції «нашоукраїнців». Однак, оцінюючи на прохання радіоведучої Інни Кузнецової надійність і стійкість у цій справі деяких сил парламентської більшості, зокрема фракції «Регіони України», Адам Іванович зауважив, що він знає щире прагнення Віктора Януковича домогтися цих змін і не вважає, що настане момент, коли його однодумці у ВР відмовляться від цього. Судячи з відповідей радіослухачам, Адам Мартинюк сподівається знайти аргументи для заохочення депутатів-мажоритарників у голосуванні за закон про пропорційні вибори до парламенту. Немає гарантій, що усі ці 225 політиків пройдуть у мажоритарних округах, зауважив він, адже зміняться влада, умови. Натомість його однопартійці навряд чи погодяться на зниження прохідного бар'єра для партій на цих виборах до тривідсоткового. Навпаки, можливо, пропонуватимуть підняти його до п'яти відсотків, за умови закріплення обраних за партійними списками депутатів за виборчими округами (відповідно до набраних партією в окрузі голосів).

Якщо до травня з політичною реформою визначитися не вдасться, то, за словами Першого заступника глави парламенту, на ній «можна ставити хрест» на найближчі десять років. Утім, Адам Мартинюк запевнив радіослухачів «Ери», що він робитиме усе задля внесення змін до Основного Закону, і конституційна реформа «обов'язково відбудеться».

Анатолій БЕНЬ, з апаратної студії «Ера».

Не на користь ні євреям, ні українцям

(Початок на 1-й стор.).

Комітет прийняв заяву, що її і зачитав Костянтин Ситник. У ній, зокрема, йдеться про те, що справжня причина такого судового рішення — це зухвала спроба адміністрації Президента задушити газету, яка підтримує опозицію. Громадський комітет вважає рішення суду несправедливим і необгрунтованим. У заяві зазначено, що, обстоюючи національний мир і злагоду в Україні, журналісти мають право обговорювати стосунки народів, які населяють державу. Галас навколо судового рішення, переконаний громадський комітет, не сприяє міжнаціональному порозумінню в Україні. Припинення виходу «Сільських вістей» не на користь ні євреям, ні українцям. Громадський комітет, до якого входять більш як 20 народних депутатів, журналісти, письменники та діячі культури, переконаний, йдеться в заяві, що влада захищає інформаційний простір від неугодного їй видання в рік президентських виборів. Громадський комітет закликає громадян України стати на захист газети «Сільські вісті».

Вл. інф.

ФОТОФАКТ

Виставка агропромислових підприємств Луганщини відбулася у рамках наради з питань подальшого розвитку сільського господарства і готовності до весняних робіт.

На знімку: у залі виставки.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Щоб продати, треба мати що продавати

У понеділок зранку українські телевиновини з посиланням на арабське інформагентство, арабську та ізраїльську газети поширили «сенсацію» про те, що терористична організація «Аль-Каїда» має ядерну зброю, а продали її свого часу режиму талібів в Афганістані... українські вчені. Втім, припускався і варіант участі росіян. В учорашньому номері «ГУ» немає жодного слова про це, бо наша газета вважає цю інформацію недостовірною. Проте на неї прореагували в Україні, і ми не можемо не опублікувати ці відгуки.

Так, МЗС України здивоване безпідставною інформацією і підкреслює, що так званих «ядерних боєприпасів у валізах» на момент дезінтеграції СРСР на території України взагалі не було і така ядерна зброя ніколи не переходила під контроль України. Щодо ядерної зброї колишнього СРСР, то, виконуючи зобов'язання двосторонньої угоди з Росією про порядок переміщення ядерних боєприпасів з території України на бази РФ з метою їхнього розукомплектування і знищення від 11 квітня 1992 року, Україна вже в травні 1992 року вивела всі тактичні ядерні боєприпаси. У липні минулого року Росія підтвердила, що все вивезене ліквідовано на відповідних підприємствах за участі українських спостерігачів. Крім того, у своїй заяві МЗС нагадує про найсуворішу систему контролю за ядерною зброєю, яка була в СРСР і яка надалі перейшла у спадщину 12-му Головному управлінню Міноборони РФ.

У свою чергу, помічник українського Президента з питань національної безпеки Володимир Горбулін називає «бездарною брехнею» інформацію про можливий продаж 1998 року тактичної ядерної зброї з України. «Те, що українські вчені не були в Кандагарі — я в цьому впевнений», — сказав В. Горбулін, який 1998 року обіймав посаду секретаря Ради національної безпеки й оборони країни. Водночас він зазначив, що «українські вчені за роки незалежності не мали жодного прямого стосунку до ядерних боєзапасів і ядерного озброєння». Відповідаючи на запитання «Інтерфаксу-Україна», помічник Президента назвав дві можливі причини виникнення цієї інформації: майбутні президентські вибори в Україні і конкуренція на світовому ринку озброєнь.

У Національній академії наук України також називають неправдивою інформацію про продаж Україною ядерної зброї «Аль-Каїді» і заявляють, що українські вчені «не брали і не беруть участі в розробці ядерної зброї».

Яна СТАДІЛЬНА.

Хто приватизує істину

Біля пам'ятника Т. Шевченку відбулося віче, організоване Львівським осередком блоку «Наша Україна».

Лейтмотив акції — протест проти «приватизації» області. Також звинувачення прозвучало з вуст учасників віча, зокрема народного депутата України Олега Тягнибока, голови обласної ради Михайла Сендака, на адресу партії СДПУ(о). Саме цією партією, зазначалося на вічі, була ініційована відставка керівників силових структур області, а нині робляться спроби усунути з посади голову обласної ради. Учасники віча порушили питання про захист української мови. За словами Олега Тягнибока, студенти університету «Львівська політехніка» організували виставку плакатів проти русифікації, а їх за це звинуватили у «розпалюванні національної ворожнечі», Галицький райвідділ міліції порушив кримінальну справу, **повідомляє наш кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ**.

СПОРТ

Звідусіль

Футбол. Тренер молодіжної збірної України Павло Яковенко визначив коло кандидатів на міжнародну товариську зустріч зі збірною Лівії, яка відбудеться 18 лютого у столиці цієї африканської країни Тріполі на стадіоні «11 червня». Кандидати (серед яких лише один представляє зарубіжний клуб, Гуменюк з Тирасполя) зберуться в Києві 15 лютого. До Лівії 17 лютого вирушать лише вісімнадцять гравців.

Зазначимо, що половина викликаних на збір футболістів — 1985 року народження. А наймолодший в колективі — донечканин Дмитро Чигринський (1986 року народження). Отже, **воротарі** — Станіслав Богуш («Металург», Запоріжжя), Євген Ширяєв («Чорноморець»), Андрій П'ятов («Ворскла-Нафтогаз»); **оборонці** — Андрій Прошин, Сергій Пучков, Григорій Ярмаш, Андрій Башлай (усі — «Динамо»), Олег Гуменюк («Шериф», Молдова), Микола Іщенко («Карпати»), Євген Чеберячко («Закарпаття»), Андрій Ханас (ЦСКА), Дмитро Чигринський («Шахтар»); **півоборонці** — Олександр Алієв, Олександр Ситник, Сергій Рожок, Андрій Оберемко (всі — «Динамо»), Олексій Годін («Металург», Запоріжжя), Сергій Пилипчук («Металіст»), Руслан Єрмоленко («Нива», Вінниця); **нападники** — Дмитро Бровкін, Дмитро Воробей (усі — «Динамо»), Віталій Несін («Дніпро»).

Київські динамівці продовжують підготовку до другого кола національного чемпіонату в Іспанії. На цьому зборі чемпіон України велику увагу приділяє ігровій практиці. Позавчора кияни двома складами помірялися силами із сильним корейським клубом LG. У першій зустрічі наша команда легко переграла другий склад суперника — 10:3. **Голи:** Мелащенко, 9, 83, Чернат, 11, 68, обидва з пенальті, Белькевич, 15, 71, Огненович, 50, Клебер, 54, Корниленко, 62, 65; корейці забивали на 45-й, 51-й і 80-й (з пенальті) хвилинах. **«Динамо»:** Рева, Алессандро, Головко, Саблич (Корниленко, 46), Дмитрулін, Огненович, Бідненко, Белькевич, Чернат, Клебер, Мелащенко.

У другому матчі нашим противникам уже основний склад LG. Цього разу нічия — 2:2. **Голи:** Верпаковскіс, 68, Гавранчич, 74, з пенальті — Рейнальдо, 20, з пенальті, Кім Мун Джун, 54. Як бачимо, киянам весь час доводилося наздоганяти. А за три хвилини до фінального свистка вони залишилися удесятьох — вилучили Леко (два попередження). **«Динамо»:** Шовковський, Гавранчич, Амісулашвілі, Пеєв, Чеснакскіс, Бурдулі (Корниленко, 70), Леко, Гіоане, Рінкон, Шацьких, Верпаковскіс.

Хіба можна допустити, щоб за 12 років незалежності не був прийнятий справедливий закон про пенсії?

Французьку концепцію — нашими руками

ПЕРСПЕКТИВА

Саме за такою схемою запропонував співпрацювати Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа представникам ділових кіл Франції на чолі з Міністром зовнішньої торгівлі Франції Франсуа Лоосом під час третього засідання міжурядової українсько-французької Комісії з питань економічного співробітництва, яке відбулося в «Укрзалізниці».

Характеризуючи сучасний стан провідної галузі України, Г. Кірпа наголосив, що останнім часом ми активно розбудовуємо транспортну інфраструктуру. Про це свідчить і те, що замовлення транспортників у загальному машинобудуванні країни становлять 30 відсотків. Сьогодні виготовляємо вітчизняні вагони, дизелі, електрички, електровози, колійну техніку тощо. До того ж чимало з них — із застосуванням здобутків передових зарубіжних фірм. Для наших електровозів, скажімо, знадобилися розробки фірми «Сіменс», а для пасажирських вагонів — досвід польських і французьких. І потреба в такому співробітництві дедалі більше зростатиме. Ми будуємо нові літаки, впроваджуємо швидкісний залізничний рух. До двох обласних центрів такий рух не лише діє, а й став дуже популярний. На черзі — розробка концепції руху сталевими магістралями зі швидкістю 200—250 км/год. І тут без зарубіжного досвіду не обійтися. Особливо французького. Адже Франція одна з перших країн на континенті, де почали впроваджувати швидкісний залізничний рух. Та й розвиток інших напрямів транспортної галузі потребує активної співпраці з передовими зарубіжними фірмами і компаніями. Для випуску нового літака Ан-140, зауважив міністр, потрібно понад тисячу комплектувальних, тому тут не обійтися без допомоги іноземних фірм.

Звертаючись до міністра Франсуа Лооса, Георгій Кірпа, зокрема, зауважив:

— Історично так склалося, що нашу економіку будували в тісному взаємозв'язку із залізничним транспортом, тому наше автомобільне бездоріжжя є наслідком саме такої політики. І той факт, що нині ми перевозимо в країні 82% вантажів і 64 % пасажирів говорить сам за себе. Показовим є і те, що обсяг вантажних перевезень української залізниці перевищує польські, французькі й іспанські разом узяті. Але останнім часом ми намагаємося більше уваги приділяти будівництву доріг, оновленню авіапарку країни. У серпні плануємо відкрити перший автобан Київ—Одеса, згодом наповнити країну новими авіалайнерами. Ми знаємо, що французькі фахівці активно працюють з Лівією. Українські транспортники зацікавлені разом з французькими будувати там залізниці, тому що в нас для цього є потужна матеріальна база. Ми спроможні прокласти до 500 км сталевих магістралей «під ключ». А співпрацювати з вами готові за схемою: ваша концепція — нашими руками.

Намагаючись упровадити швидкісний рух в Україні, наголосив Г. Кірпа, ми готові втілити в життя французьку концепцію й інженерне обладнання для нього. А ще хочемо створити єдину систему транспортного зв'язку, який забезпечував би увесь транспорт України, бо нині кожне відомство здійснює це самотужки, що робить його малоефективним і надто дорогим.

Міністр зовнішньої торгівлі Франції Франсуа Лоос, представники шести компаній, які разом з ним взяли участь у переговорах, цікавилися українськими проектами оновлення авіапарку, співпрацею з Крюківським вагонобудівним заводом та перспективою співробітництва в галузі виробництва швидкісних поїздів, залізничної сигналізації, створення в нашій країні інституту підготовки авіадиспетчерів. Вислухавши побажання Міністра транспорту України, керівників різних відомств галузі, представники французьких ділових кіл пропонували свої послуги. Протягом двох днів обидві сторони докладніше обговорюватимуть питання подальшого співробітництва, а міністри обох країн домовилися найближчим часом зустрітися у Лівії і продовжити обговорення важливих проблем.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Він обрав поезію

КАЛЕНДАР

Народившися в Москві в родині відомого художника Леоніда Осиповича Пастернака й обдарованої піаністки, Борис зростав в атмосфері мистецтва. З дитинства його оточували художники і музиканти, письменники і вчені, з якими товаришувала його сім'я. Артистична обстановка вдома, знайомство батьків з Л. Толстим, В. Сєровим, М. Ге, С. Рахманіновим, Д. Менделєєвим змалечку виховали у майбутнього поета серйозне ставлення до мистецтва як до природної частини життя.

Першим дитячим захопленням Бориса Пастернака була ботаніка, затим він захопився малюванням, але з тринадцяти років усе залишив заради занять музикою.

Пастернак закінчив історико-філологічний факультет Московського університету, але готували йому шлях музиканта, його композиторські здібності схвалював сам О. Скрябін.

А обрав він, на щастя, поезію.

Популярність і самостійність прийшли до поета, коли вийшла друком книжка його віршів «Сестра моя — життя», яка і переконала Пастернака в тім, що література стала його професією.

Світова популярність до Бориса Леонідовича прийшла наприкінці довгого літературного шляху разом з політичним скандалом довкола опублікування його роману «Доктор Живаго» італійським видавництвом.

Вихід роману за кордоном і Нобелівська премія (від якої Пастернак відмовився) спричинили різкий осуд творчості поета можновладцями.

Але письменник тверезо дивився на можливі наслідки свого вибору і прекрасно розумів міру ризику, про що і написав у геніальному вірші «Гамлет»:

«Но продуман распорядок действий,
И неотвратим конец пути.
Я один, все тонет в фарисействе.
Жизнь прожить — не поле перейти».

Лариса СЕВЕРЕНЧУК.

На знімку: портрет Б. Пастернака художника Л. Пастернака, 1924 рік.

НАМІРИ

На місці ЛЕП виростуть будинки

Більше тридцяти років у Тернополі говорили про потребу винести за місто високовольтну лінію електропередач, що проходить уздовж чотирьох вулиць. І лише тепер розроблено техніко-економічне обгрунтування на перенесення ЛЕП.

На звільненій території площею 15,2 гектара буде зведено житлові будинки на 1400 квартир, культурно-духовний центр тощо. А головне — в обласному центрі поліпшиться екологічна ситуація. До реалізації проекту загальною вартістю майже 170 мільйонів гривень буде залучено до трьох тисяч фахівців і працівників, які протягом п'яти років матимуть добре оплачувану роботу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Чому співаків з Іваничів не почув Київ?

ПИТАННЯ РУБА

На Волині розпочалися творчі звіти художніх колективів міст і районів області, присвячені 60-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників. Першими на сцену Волинського обласного муздрамтеатру вийшли самодіяльні артисти Іваницького району. Інтерес до їхнього виступу підігрівався ще й тим, що жоден колектив району у жовтні не брав участі у творчому звіті Волинської області на сцені столичного палацу «Україна». Цей район — один з найменших в області, а в селищі Іваничі проживає лише вісім тисяч осіб.

Однак виступ розвіяв сумніви: концерт вдався. Коли пролунали його заключні акорди, зал стоячи вітав іваничівців. Чудове враження залишили аматорські народні ансамблі пісні і танцю «Прибужжя» та народної музики районного дому «Просвіта», оркестр народних інструментів дитячої музичної школи. Справжнім відкриттям для багатьох став спів солістів Ольги Хорост, Світлани Калюги, Юрія Дицьо і Миколи Чернія. Їх чисті, колоритні голоси, без сумніву, прикрасити б звітний концерт волинян на столичній сцені. Так само, як і дійство учасниць весільного обряду «Випікання короваю» фолькльорних колективів «Калина» Заставнецького, «Родина» Жашківського будинків культури і «Горлиця» районного дому «Просвіта».

Наступними свої таланти лучанам покажуть самодіяльні колективи Локачинського району. Залишається тільки жалкувати, що ці концерти відбуваються після творчого звіту області в Києві і кращі колективи зможуть тепер виступити лише на заключному концерті в Луцьку. Думаю, спортивний принцип не завадило б перейняти і керівникам культури області. На столичну сцену мали б поїхати кращі з кращих колективів Волині. Можливо, не варто так активно експлуатувати майстрів-професіоналів: майже половину першого відділення на сцені палацу «Україна» виступав Волинський народний академічний хор, а в другій — своєю «фанерою» «порадував» глядачів один із відомих у країні співаків. Тоді й своєрідний колорит самобутнього волинського краю відчувався б більше.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

«Примус», оздоблений гранітом

ЕКСПОЗИЦІЯ

На вихідні київський Палац спорту скидався чи то на будмайданчик, чи то на величезне складське приміщення. Затісно було від молотків, стамесок, будівельного каменю, цегли, кахельних плит, шпалер, фарб, сантехніки — інвентар та матеріали, про які мріє кожен новосел або забудовник. Дійство, що відбувалося цими днями у столичній спортивній арені і де змогли експонувати свою продукцію майже 200 підприємств, називалося Всеукраїнський форум будівельників, архітекторів та дизайнерів «Примус: Будівництво-Україна». Організатори поки що лише підраховують, скільки контрактів було укладено під час форуму, але, за словами президента, голови спостережної ради ЗАТ «Гірничодобувний і каменеобробний комбінат «Біличі» Анатолія Повзика, подібні виставки — непоганий для фірм та компаній полігон, щоб себе показати і побачити продукцію інших.

А от державна політика до подібних білицькому виробництв, на думку співрозмовника, залишає бажати кращого. Підприємство Київщини відоме своєю участю в масштабних проектах — завдяки його працівникам у природний камінь «вдяглося» чимало архітектурно-будівельних об'єктів в нашій державі. Серед них Національний палац культури «Україна», майдан Незалежності, столичний залізничний вокзал та багато інших. В Україні, каже Анатолій Повзик, практично невичерпні запаси високодекоративного природного каменю. Але видобувним підприємствам не вистачає власних коштів, приміром, для переоснащення виробництва. Для розвитку бракує кредитів — під невеликі відсотки, довготермінових, хоча б на п'ять років. Щоб задіяти, наприклад, кар'єр із відповідною інфраструктурою, котрий забезпечить нову продукцію, додаткові робочі місця, надходження до бюджету, потрібно не менш як три роки.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку: президент, голова спостережної ради ЗАТ «Гірничодобувний і каменеобробний комбінат «Біличі» Анатолій Повзик демонструє продукцію підприємства.

Фото автора.

НА ЗДОБУТТЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ

Чаклунки з білими бандурами

Пісня, мов річка, пливла тихими берегами, нуртувала сріблом у темному вирі, дзвеніла веселкою водоспаду. То співали три чарівні жінки — тріо бандуристок «Вербена» Черкаської облфілармонії. Народні артистки України Лідія Зайнчківська, Людмила Ларікова та Ольга Калина. Як стихла пісня — вибухнули овації...

Три долі пісня об'єднала

Дівчата познайомились у Київській консерваторії. З легкої руки професора Сергія Васильовича Баштана народилося їхнє тріо. Талановиті й працьовиті, вони навчались одразу на двох факультетах — народних інструментів і вокальному, багато концертували.

Через п'ятнадцять літ «Вербена» з тендітного паростка перетворилася на розкішну квітку. Вони стали лауреатами всеукраїнських і міжнародних конкурсів бандуристів. Гастролювали у 15 країнах (10 концертних програм, майже 3000 концертів). Наша народна пісня у них зазвучала проникливо, велично і пристрасно. По-новому, у супроводі бандури, полинула духовна музика Бортнянського, Веделя, Глюка. Сучасна естрадна українська пісня також чудово поєдналася з бандурою.

Слово «вперше» постійно супроводжувало їх імена. «Вербена» вперше в історії бандури заспівала у супроводі духового оркестру. Вперше виступили разом з чоловічим квартетом «Гетьман». Уперше бандуристкам акомпанував Національний оркестр народних інструментів під орудою Віктора Гуцала. Концерт у Колонному залі Національної філармонії мав шалений успіх. Як і ювілейний — удома, в Черкасах, де найбільше хвилювалися артистки. Адже в залі за них переживали і пишалися ними водночас дві мами...

Третьої серед них не було. Третя матуся дивилася на доньку з небес і раділа, молилася за неї...

Оля

Їй дуже личить прізвище Калина. Вона й схожа на свою розкішну тезку. Спокійною красою, задумливістю, глибоким корінням роду.

— Народилася я на Пречисту над Хоролом, — розповідає Оля. — Батьки мої жили у великій злагоді й любові. Вони й померли майже в один рік, ніби побравшись за руки... Найяскравіші спогади дитинства — морозного дня, глибокими снігами я їду з батьками на санях, на Різдво, до дідуся і бабусі. В ту гостинну хату на хуторі Шевченки з'їжджався весь великий наш рід. Здавалось, там збиралися найщасливіші люди на білім світі. Співали так, що чути було на весь хутір...

Немає вже того обійстя і самого хутора, лиш цвинтар і три тополі. А мене тягне туди, в поле, до тих старих тополь. На річечку Рудку, притоку Хоролу, де стояла батьківська хата. Моя душа співає у селі, де я босоніж піду польовою стежиною, слухатиму жайвора у небі, збиратиму трави і квіти. Мабуть, залюбленість у все сільське передалася й нашому з Сашею синові. Уявіть: у двох артистів син мріє стати фермером! Молодший Саша навчається в аграрному університеті. Це — перша моя сім'я. А друга — «Вербена». З нею я радію і плачу, захоплююсь і мрію. Про те, що нашу народну пісню відчуватиме серцем дедалі більше молоді. Співатимуть її і берегтимуть, як скарб роду.

Ліда

Завжди усміхнена і весела — це Ліда Зайнчківська. Родом вона з Чигиринщини, з чудового села Тіньки.

— У нас у селі була філія музичної школи, — розповідає Ліда. — Був навіть ансамбль бандуристів. Я вивчилася грати і співала разом з дітьми. Просили у школі виступити сольно — соромилася. А вдома ми з бабусею співали досхочу. Вона басувала, я — виводила. Дуже гарний і сильний голос мав також мій батько, Іван Афанасійович. Його навіть запрошували до знаменитого Черкаського хору. Він дуже пишався, що я стала артисткою, любив слухати «Вербену». Три роки як татуся нема на світі. Та його голос я завжди пам'ятаю... Цей смуток — в Олі за батьками, у нас з Людою за татами, переливається в пісню. Але це смуток світлий. Ми навіть бандури собі придумали не з традиційно-чорними деками, а з яскраво-білими. На черзі червоно-калинові бандури. Ми любимо придумувати нове. Ось і сценічні костюми. До «Вербени» бандуристки звичайно виступали у народнім вбранні. Ми перші вийшли у сучасному, у вечірніх сукнях, навіть у стилі «Кармен» та «авангард». І це органічно поєдналося з піснями й інструментом. А ще ми «піднялися» зі стільців: замовили підставки для бандур і тепер співаємо на повен зріст — розкуто і вільно. Ще мріємо заспівати під симфонічний оркестр.

Люда

Це вона, ще студенткою, привезла до Києва кущик ніжно-рожевої вербени. І розповіла подругам про те диво-зілля легенду. Почула її Люда у рідній Бугруватці на Кіровоградщині. Кажуть, вербена втамовує біль душі, дає спокій і рівновагу. Хто має ту траву при собі — щасливий. А хто слухав пісні «Вербени», той забував про будні і клопоти. Найчастіше у неперевершеному співзвуччі трьох голосів сольну партію веде Людине колоратурне сопрано. Порівняти його за красою не можна ні з яким іншим.

— Я вдячна батькам і Богу за талант, — каже Люда. — І маленькому степовому селу мого дитинства, де я ходила поза городами і співала вволю. Гадала — чи зможу перещебетати солов'я?..

Змогла. Як і все тріо — їх інакше, як черкаськими соловейками, не назвеш. Хто чув їхні «Два кольори», «Вальс», «Як надійшла любов справдешня», «Між нами спалено мости», — той ніколи не забуде цього чару. Ніжність і пристрасть, зваба і недосяжність, закохана жіноча душа і таїна її мрій — це «Вербена». Втілення Любові — до слова, до землі, до роду-прароду — це «Вербена». Жива гілочка, що приносить щастя. Хай щастить і вам, Лідо, Олю, Людо, моїм подругам, чиїм щедрим талантом я пишаюся.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: тріо «Вербена».

СУСПІЛЬСТВО

Спогади про майбутнє

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Десять років тому тодішній глава держави Леонід Кравчук запропонував парламенту прийняти закон про владу. Законопроект передбачав перехід до парламентсько-президентської республіки. Президента України наділяли представницькими функціями, а виконавчу владу закріплювали за Кабінетом Міністрів з посиленням ролі Верховної Ради. Однак Леоніда Кравчука запідозрили у тому, що він прагне відмінити президентські вибори, призначені на червень, і законопроект було відхилено. Цікаво, що найбільшими опонентами тодішнього глави держави стали представники національно-демократичних сил.

А вже наступного року була укладена Конституційна угода, за допомогою якої сформовано президентську вертикаль, закріплену згодом в Основному Законі нашої держави. Відтоді опозиція і «воює» з «правлячим режимом». Щоправда, не вельми поспішаючи змінювати «правила гри» в очікуванні цьогорічних президентських виборів. Як казали класики: історія повторюється... Протє минулого тижня всі плани «Нашої України» і Блоку Юлії Тимошенко полетіли шкереберть.

Лебідь, рак і щука

Як і прогнозувала наша газета, фракція Соціалістичної партії на позачерговій сесії підтримала запропоновані зміни до Основного Закону країни. Передусім тому, що й більшість вирішила піти на компроміс, аби не ускладнювати роботу вищого законодавчого органу. Подальша доля політичної реформи відтепер залежить від одного: чи зуміють більшість і конструктивна опозиція виробити політичну угоду, яка закріпить досягнутий компроміс.

Водночас можна стверджувати, що в опозиції настали нелегкі дні. Правда, сьогодні йдеться уже не про «четвірку», а лишень про «трійку». Скажімо, координатор блоку «Наша Україна» Петро Порошенко наголошує, що переговори і консультації у такому форматі тривають. А Юлія Тимошенко у Тернополі висловила впевненість у тому, що «єдність опозиційної трійки» буде відновлено. Однак є підозра, що все-таки шляхи соціалістів і «двійки» з наближенням президентських виборів дедалі більше розходитимуться. І для такого твердження є всі підстави.

Зокрема, частина соціалістів, які визначають партійну лінію, продовжують переконувати, що найоптимальнішим варіантом для опозиціонерів могло бути висунення Олександра Мороза «єдиним кандидатом» на посаду глави держави. На їхню думку, лише лідер СПУ може об'єднати і лівий, і правий протестний електорат. Натомість, вважають вони, у Віктора Ющенка надто мало шансів для успіху у жовтні нинішнього року.

Отож не дивно, що врешті-решт цього року може повторитися історія «канівської четвірки».

З другого боку, проблеми починають наростати у блоці «Наша Україна». Минулого тижня призупинили своє членство у фракції народні депутати Олександр Омельченко та Юрій Артеменко. Заяву про вихід з «Нашої України» написав Тарас Чорновіл. Зрозуміло, у кожного з народних обранців свої мотиви для такого кроку. Однак, на нашу думку, це лише «перші ластівки». Що більше «Наша Україна» зазнаватиме тактичних поразок через непродумані кроки аналітиків, то рідшими ставатимуть її лави.

І один у полі воїн

Сьогодні можна стверджувати: парламентська більшість зуміла переграти своїх опонентів і продемонструвала прагнення до компромісу, до конструктивної роботи. Передусім їй вдалося забути про амбіції своїх лідерів і піти на умови, запропоновані соціалістами. Зокрема, щодо способу обрання Президента країни і збереження статусу для суддів.

Безумовно, найбільший внесок у розблокування роботи парламенту зробив Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Саме його позиція переконала більшість у необхідності прислухатися до думки опонентів. Володимир Литвин продемонстрував на практиці, що політика — не лише концентрований вираз економіки, а й водночас мистецтво компромісу. Понад те, фактично після того, як блок «За єдину Україну!» розбігся по партійних квартирах, глава парламенту самотужки зумів об'єднати довкола себе не тільки більшість. Власне, Володимир Литвин показав себе зрілим політиком, здатним розв'язувати складні проблеми. Завдяки цьому політична реформа отримала фактично друге дихання. І сьогодні навіть найбільші скептики уже не ставлять під сумнів її проведення.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Борючись з «авторитарним режимом», опозиція прагне «законсервувати» наявну модель влади

Водночас реалізація політичної реформи може стати каталізатором розпаду ще однієї мегафракції у парламенті — «Нашої України». Адже центр політичної ваги після конституційної реформи переміститься у стіни Верховної Ради. Відтак частина «нашоукраїнців», які розраховували після президентських виборів і обійняти посади в уряді, і стати на чолі областей, може покинути табір прихильників Віктора Ющенка. Отож останньому буде дедалі важче претендувати на збереження свого високого рейтингу, а отже — і на перемогу на президентських перегонах.

Замість післямови

Схоже, політики національно-демократичного крила так і не навчилися робити висновки зі своїх прорахунків і поразок. Вони раз у раз наступають на одні й ті самі граблі, постійно борються з вітряками. Проте, на відміну від Дон Кіхота, вони знають, чого хочуть. Знають про це і їхні опоненти.

З іншого боку, борючись з «авторитарним режимом», опозиція прагне «законсервувати» наявну модель влади, хоча демократія характеризується не тільки виборністю парламенту, а і його розширеними повноваженнями. У жодній розвиненій країні світу не робиться ставка на «доброго царя». Мало того, демократія починається там, де обирають і органи місцевої влади. Саме місцева влада, а не Парламентська Рада Європи, і забезпечує прозорість виборів, зокрема і глави держави. Усе інше — від лукавого. А задля цього і потрібна політична реформа. Хто не розуміє цього, той і програватиме постійно своїм опонентам не тільки битви, а й локальні сутички.

Володимир КОРОЛЮК.

САМОВРЯДУВАННЯ

У Путилі ввели комендантську годину. Для підлітків

Особам, які не досягли 18-річного віку, без супроводу дорослих заборонено після 23-ї години перебувати на вулиці, а в кафе та барах — після 22-ї. Відповідне рішення ухвалив виконком Путильської селищної ради. Власники барів, кафе та ресторанів мають закривати свої заклади не пізніше 23-ї години. Барменів, які порушуватимуть розпорядок роботи, можуть оштрафувати на 100 гривень згідно з рішенням сесії селищної ради. За словами селищного голови Івана Повідаша, такі заходи ухвалено для наведення порядку, бо часто підлітки ночами хуліганять: ламають паркани, зловживають спиртним у кафе і барах. Про презумпцію невинності депутати не згадали і обмежили свободи всім без винятку юнакам та дівчатам.

Батьків, діти яких без супроводу дорослих тинятимуться по кафе, барах або вулицями після 23-ї години, на перший раз попередять, а надалі штрафуватимуть. Нагадаємо, що влітку таке саме рішення ухвалила Сокирянська міська рада, що не дуже здивувало, адже у Сокирянах розташована колонія суворого режиму, мешканці якої також особливої свободи у пересуванні не мають.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

ФОТОФАКТ

Минулої неділі у Чернігові урочисто відзначено ювілей місцевої «Просвіти», першим головою якої був відомий український письменник Михайло Коцюбинський.

На знімку: народний депутат України Владислав Атрошенко вітає з ювілеєм чернігівських просвітян.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

«Куди їдеш?» — «До Зоні. До Миколаївни»

Такий діалог можна почути на маршрутах зборівських автобусів. Зонею зборівці називають голову райради Софію Миколаївну Демків. Це не панібратство. Вони мають таке право, бо Миколаївна зростала на їхніх очах, була на виду, відколи у двадцять років стала депутатом сільської ради. Ніколи не вивищувалася над людьми, не набивала власні кишені. Вона — єдина жінка серед голів районних рад Тернопільщини, але рейтинг її, хай не ображаються чоловіки, не найвищий.

Важко відмовляти матерям

Ніде правди діти: довіра до влади нині зі знаком мінус. Тим паче до представницької, яка на місцях на других ролях порівняно з виконавчою. До влади, яка мало що вирішує, чого піти? До Софії Миколаївни йдуть. Якщо не зможе реально допомогти, то принаймні дасть вичерпну відповідь. При мені вона швидко знайшла статтю у законі і пояснила шкільним прибиральницям, чому вони не можуть розраховувати на «тринадцяту» зарплату. Особливо важко, каже вона, відмовляти матерям з дітьми. Маєш клапоть землі — і втрачаєш право на допомогу чи субсидію. А кого цікавить, чим ту землю обробити? «Протягує» такі справи через комісію, що допомоги розподіляє, та не завжди кошти знаходяться, а нужда реальна.

Голови райдержадміністрацій у Зборові змінювалися часто, залишаючи після себе шлейф недовіри.

Район специфічний. Другий в області за територією і на десятому місці за кількістю населення. Славна минувшина: згадаймо «Зборівський мир», козаччину і тихе чи то животіння, чи вимирання сьогодні. Помирає людей вдвічі більше, ніж народжується. Рівень безробіття — один з найвищих у краї: на одну вакансію претендують 80 осіб. Ось і порозʼїжджалися люди у пошуках заробітку по світах. А це ніби пошесть пішла: приїжджають жінки, розлучаються з чоловіками, дітей залишають бабусям, і знову за кордон. Чоловіки спиваються, діти недоглянуті.

«Земля» за О. Кобилянською ще попереду

Болить Софії Миколаївні, що лихо це рукотворне. Як браво розпочинали аграрну реформу, а вийшло... Найбільше земель лежить нині облогом саме на Зборівщині. Тваринництво залишилося тільки у п'яти господарствах — загалом трохи більше трьох тисяч голів. Стільки мало колись середнє господарство. Один з колишніх голів адміністрації кричав до керівників господарств: «Навіщо худобу тримаєш? Роздавай! Майно роздавай!»

Більш-менш ліквідне розпайовували по групах людей: реєстрували на одного за згодою інших пайовиків. Називалося це глибинним розпаюванням. Одне слово, ноу-хау по-зборівськи. І що з цього вийшло? Господарства розпалися, а люди як не мали майна, так і не мають.

Або борги із зарплати. Загнали їх у вартість майна вже після того, як його було розпайовано. Відзвітували про погашення семи мільйонів гривень боргів, а бюджет не отримав жодної копійки з прибуткового податку. Що й казати, наламали дров угорі, а доламували їх унизу. Теперішній голова адміністрації Фелікс Ментух не новачок у районі. Багато років очолював господарство, уберіг його від руйнівних реформ. Але й він, кажуть, схопився за голову, коли почав вникати у справи. Тепер обидва голови працюють в одній упряжі: торік зернові непогано вродили, восени засіяли ними більше землі, але під цілиною ще не одна тисяча гектарів. Легко руйнувати, нелегко відновлювати.

Розпаювали геть усе, а тепер виявилося: системи не було, а була компанійщина: «Давай! Давай!». «Земля» за Ольгою Кобилянською, на думку Софії Миколаївни, у нас ще попереду.

Згуртувати українців непросто, але можна

Прогалини у законодавстві лягають на плечі сільських голів. Як пояснити старенькій жінці, що за сінокать, якою вона не користується, бо не має корови, доведеться платити податок, бо сінокать входить у пай. Чи мають право на пенсію одноосібники і взагалі який у них статус? Щоб не баламутити людей, треба в усьому цьому хоч трохи орієнтуватися. «Перший порадник тут —Софія Миколаївна», — зізнався мені сільський голова з Годова Микола Кухаришин. Вона заступилася, коли йому «шили» корупцію за залізобетонні плити, які пролежали 25 років і які він використав на цілі громади. З питаннями власності найбільше проблем.

Сільгосппідприємства розпалися, а сяке-таке майно залишилося. Що робити з пилорамою, з водогоном? Колись сільськими питаннями займалися не так голови сільрад, як керівники господарств. Нині ж в одвіті за все перед людьми сільські голови. Але як займатися господарством, якщо 90 відсотків бюджету сільських рад — зарплата і нарахування на неї. Громаді доводиться самій про себе дбати, створювати комунальні підприємства. У деяких селах вони вже діють.

Згуртувати українців непросто, але можна. Наприклад, для газифікації. Як не парадоксально, але за загальної бідності темпи газифікації у Зборівському районі дуже високі. Голубе паливо нині мають більш як сорок сіл, у тому числі віддалені. Залучають кошти людей, підприємств, спонсорські. Багато допомагає об'єднання «Тернопільгаз». А рушієм цієї справи є Софія Миколаївна. Про це розповів мені депутат райради, завуч школи у Курівцях, котрий приїхав запрошувати її на відкриття газорозподільчої станції. Я й сама була свідком, як у Кальному Софія Миколаївна «атакувала» місцевого підприємця, намагаючись залучити його до газифікації села. Обіцяв подумати, але видно було: здасться.

Незважаючи на матеріальні нестатки, у районі вберегли від розформування три дільничні лікарні, фельдшерсько-акушерські пункти, всі школи, бібліотеки. Софія Миколаївна й слухати не хотіла про так звану оптимізацію освітньої мережі, а фактично ліквідацію шкіл. У п'ятому класі однієї із шкіл я побачила лише дві парти, але голова райради стоїть на тому, що поки повністю не буде реалізовано програму «Шкільний автобус», малокомплектні школи мають право на існування.

У Розгадові на місцевому бюджеті сільський музей. Тут народився співець стрілецтва Роман Купчинський. Хранителька музею Марія Стефанишин розповідає, яких зусиль коштувало зберегти музей у хаті, де жив священик Купчинський, батько поета. Виявляється, і на цей скромний будиночок зазіхали, і якби не Софія Миколаївна... У Розгадові готуються до фестивалю стрілецької пісні: цього року Романові Купчинському виповнилося б 110 років.

Духовний капітал громада творить сама. Їй це під силу, якщо є кому організувати людей. Від держави потрібно не так багато: нормальні закони і не заважати їх виконувати.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Одержали — прослізилися...

Але ніколи не буває так погано, щоб не могло бути ще гірше

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

На працівників пенсійної служби Житомирщини звалився потік відвідувачів. Що вже казати про районні структури Пенсійного фонду, якщо до його головного управління в області щодня добираються мало не 200 осіб. Треба одразу сказати: якби люди слухали місцеві ЗМІ, кількість «шукачів правди» була б значно меншою. Бо фахівці з пенсійних справ попереджали пенсіонерів, що на підвищення можуть розраховувати лише ті, хто одержував раніше високі зарплати. А тисячам пенсіонерів після перерахунку щомісячні виплати треба було б навіть зменшити, проте «не переживайте, цього не робитимуть».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Але ж люди дивляться і слухають також Київ. Тому й обурюються: обіцяли підвищення 25—40 відсотків, а дали 5 гривень чи взагалі копійки. Ніхто не підкріплені популістські заяви декого з урядовців розбилися об холодну стіну реальності.

У частини пенсіонерів Житомирщини все ж є вагомі підстави радіти. У 123 осіб розмір пенсії зріс більш як на 500 гривень. Майже 10,5 тисячі мають тепер підвищення від ста і більше гривень. Ще 15,5 тисячі — від 50 до 100. Трохи більше 33 тисяч одержали надбавку від 10 до 50 гривень.

Але ж загалом у пенсійних управліннях області понад 435 тисяч справ. Виявляється, 50 тисячам з них узагалі не було потреби перераховувати, бо за нинішньою системою виходить, що люди мали б одержувати ще менше. Тож згідно з постановою Кабміну цій категорії осіб пенсії просто підвищили на 4,2 відсотка — це 4—7 гривень. До 10 гривень «добавки» одержала й основна маса пенсіонерів — 85 відсотків тих, кому провели перерахунок.

Іншої картини годі було й чекати за умов аграрної області: після невисоких зарплат люди одержують низькі пенсії. Але й тоді, коли надбавка всього 5 гривень, варто залишатися оптимістичним песимістом, тобто розмірковувати за принципом: нині погано, але може бути гірше. Це не похмурий жарт, бо за ним — реалії.

— Що ви все про пенсіонерів та про пенсіонерів? — щиро дивувався керівник одного з районів ще в ті часи, коли всі ми були мільйонерами, хоча й купонними. — Як би там не було, літні люди щомісяця одержують пенсії, та ще й грішми. А тим, хто працює в КСП, часто нараховують меншу зарплату, та й ту нічим платити.

За дев'ять років, які минули, в житті мало що змінилося. І нині в переїсчному селі на Житомирщині легко знайти сім'ю, де батько, колишній колгоспник, а нині пенсіонер, одержує більше, ніж син, який працює в реформованому сільгосппідприємстві. От і виходить: той, у кого пенсія півтори сотні гривень, заздрить тим нечисленним щасливчикам, які з січня одержуватимуть по 200, а то й 500 гривень більше, ніж раніше. А той, хто працює у СТОВ чи СВК й заробляє 80 гривень, — сусіду-пенсіонерові, бо хоч пенсія й мала, та більша, ніж зарплата. Яка з тих нинішніх сільських заробітків буде пенсія в майбутньому — запитання без відповіді. Але й це не все. Селяни дуже рідко цікавляться, чи сплачує їхнє підприємство фіксований сільськогосподарський податок. Часто навіть не здогадуються, що коли він не надійде державі, працівникам того агроформування не зараховуватиметься страховий пенсійний стаж. От і вийде: одержуючи сьогодні за свою працю мізерну платню, вони довідаються згодом, що формально... не працювали.

І вже зовсім кепські справи в тих, хто проживає в селах, де «дореформувалися» до того, що вже й корівники по цеглині розібрали, а від сільгосппідприємства лише назва на папері зосталася. Перетворившись на одноосібників, колишні доярки, льонарки й механізатори мають щось від своїх двох гектарів, від продажу молока з власних корів. Але ж стукне 55 чи 60 років, і працівники Пенсійного фонду заглянуть до персоніфікованого обліку, запровадженого з 2000 року, а там — нуль.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

РЕАЛІЇ

Черги не зменшуються

Всього 28 відсотків севастопольських ветеранів з 93 тисяч одержали істотне збільшення пенсій, відповідно до нового Закону про пенсійне забезпечення, що набув чинності з 1 січня 2004 року. Але радіти особливо нічому, оскільки у переважної більшості воно становить усього 6 гривень 30 коп. Тому і нині не зменшуються величезні черги в Пенсійному фонді Севастополя, де практично кожен його четвертий житель — пенсіонер.

Дуже важко повірити лікареві чи педагогу з 40-річним стажем, що за свою працю він заслуговує злиденну пенсію в 156 гривень, яка не становить і половини прожиткового мінімуму.

Майже сотню осіб щодня приймають інспектори районних і міських управлінь Пенсійного фонду, на плечі яких лягло важке завдання — роз'яснення положень далеко не найкращого закону.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Фото Євгена КОЛЕСНИКА.

Солідарний модернізм

КОМЕНТАР

У новому році пенсіонери України одержали подарунки від Кабміну — нові, перераховані пенсії. Для когось вони збільшилися наполовину, а для когось — на кілька гривень.

Від нинішнього етапу пенсійної реформи виграли лише ті, у кого були великі зарплати. Це здебільшого люди робочих спеціальностей. Їхнє матеріальне становище поліпшилося на 20—1000 грн. Розмір пенсій вчителів, лікарів і аграріїв залишився практично без істотних змін.

Дали кожному за працею

Із загальної кількості пенсіонерів (14,5 млн.) підвищення пенсій відчули 4 млн. В інших допомога по старості залишилася на колишньому рівні або зросла на 4,2 процента.

Мінімальна пенсійна виплата нині становить 95 грн. 60 коп.

Нагадаємо, що пенсійна реформа тримається на трьох китах і планується її провести в три етапи. Сьогодні на черзі солідарна система. У нашій країні, де за межею бідності перебуває більша частина населення, відмовлятися від неї поки що не можна. Саме на принципах солідарності (коли молоді платять — люди похилого віку одержують) тримається вітчизняна система пенсійного забезпечення. Реформа цього «кита» здійснюється на основі соціальної справедливості, залежно від трудового стажу пенсіонера і його зарплати, з якої відраховують внески в Пенсійний фонд, тому що основа солідарності — страховий стаж і заробітна плата. Пенсія, за новою системою, відповідає пенсійному внеску.

Про соціальну справедливість пенсійні реформатори говорили завжди, готуючи людей до введення диференційованого підходу з нарахування пенсій за відомим принципом: «Від кожного за здібностями, кожному за працею». Раніше громадяни були незадоволені зрівнялівкою в пенсіях. Мовляв, ще недавно прибиральниця і інженер одержували практично однакові пенсії.

Демографічна підніжка благополуччю

Актуальність і своєчасність реформи в тому, що з кожним роком (через економічну кризу і демографічну ситуацію) працездатним і працюючим громадянам країни дедалі складніше утримувати тих, хто вже не може забезпечувати себе сам. Сьогодні, за даними статистики, на 1000 працюючих припадає 800 непрацюючих співгромадян. Відсоток пенсіонерів з кожним роком зростає (у 1997 році він становив 19 відсотків від загальної чисельності населення, а прогноз 2026-го обіцяє збільшення відсотка людей літнього віку до 30).

За словами заступника Міністра праці і соціальної політики України Олени Горячої, не слід сподіватися, що реформа відразу, з першого дня, принесе результати. З 1 січня ми маємо пенсійне забезпечення, що реформовано на основі страхування.

Наприкінці 90-х років Пенсійний фонд України почав формувати базу персоніфікованих рахунків майбутніх пенсіонерів. Сьогодні ця база налічує більш як 25 млн. осіб. Це основа для другого рівня пенсійного механізму — накопичувальної системи. Але її результати відчують лише майбутні пенсіонери, ті працюючі, яким сьогодні 30—40 років. Вони ще встигнуть попрацювати на власну пенсію. На індивідуальні рахунки надходитиме 2—7 відсотків від фонду заробітної плати. Ці внески — власність кожного платника, вони навіть передаються в спадщину. В Пенсійному фонді вважають, що відрахування треба робити сумлінно, тому що бажаного матеріального результату в літньому віці не одержати.

За словами представника управління з соціальних питань Кабінету Міністрів України Анатолія Красильщикова, сьогодні борг за внесками у ПФ становить 882 млн. грн. Здебільшого в боржниках — великі підприємства. У зв'язку з підвищенням пенсій є побоювання, що коштів ПФ на виплату по-новому забракне.

Зарплата «побілішає», пенсія потовстішає

Однак реформатори сподіваються, що модернізація солідарної і введення накопичувальної системи спровокує детенізацію доходів населення. Якщо більше заплатиш, то більше й одержиш. З 1 січня знизилося податкове навантаження на фізичних осіб. Очікують детенізацію фонду зарплати. І відповідно — більше надходжень у ПФ. За рахунок цього оптимісти пенсійних перетворень планують подальше підвищення пенсій у солідарній системі.

Утім, те, що нині відбувається з пенсіями, — це не реформа, а скоріше модернізація морально і матеріально застарілого пенсійного розподілу.

Нинішня реформа перебуває в ембріональному стані, у процесі нагромадження сил, а головне — коштів.

А от до третього її етапу — добровільно накопичувального, в якому задіяно недержавні пенсійні фонди, мабуть, ще далеко. Цей «кит» розрахований на заможних громадян країни, які, крім двох обов'язкових «китів» нової пенсійної системи, можуть і хочуть годувати третього, особисто свого. Це буде додаткова, персональна пенсія громадянина. Але це буде не скоро. Сьогодні люди ще морально не готові довірити свої довгострокові заощадження недержавним пенсійним фондам. Занадто часто їх «кидали».

Ольга ВІТЕР.

ЦІНИ ТА ЦІННОСТІ

Легкий стрес із сюрпризом

У січні інфляція становила 1,4 відсотка. Утім, удаліший ціновий старт ми мали лише 1998 і 2000 років. Ідеться про маловтішну традицію чи про щось інше? Мій співрозмовник, як завжди, радник Голови Нацбанку з макроекономіки Валерій ЛИТВИЦЬКИЙ.

В. Л. — Гадаю, традиційного сплеску інфляції у січні уникнути не вдалося, хоча це більше схоже на легкий стрес, а не на ціновий шок, який дехто пророкував, орієнтуючись на торішнє цінове «раллі» у хлібному сегменті продовольчого ринку.

До січневої інфляції я ставлюся спокійно, як тепер кажуть, без фанатизму. Її спричинювало сезонне зростання цін на послуги (2,3 відсотка) і на продовольчі товари (1,4 відсотка), прискорюване, зокрема, традиційним впливом підвищених грошових виплат у грудні. Ви маєте рацію: меншою за цьогорічну інфляція була лише 1998 року (1,3 відсотка) і 2000-го (1 відсоток). Усі інші роки у січні вона була вища. Але, якщо придивитися, нинішня інфляція має важливу відмінність. Торік вона інерційно зростала (з 1,4 відсотка у грудні 2002 року до 1,5 — у січні 2003-го). Нині маємо інерційне зниження інфляції (з 1,5 у грудні 2003-го до 1,4 — у січні цього року). Ретроспективний погляд на зростання цін змінює віру у тимчасовість інфляційного тиску. І потім, на відміну від попереднього року, інфляційний фон усе-таки знизився...

Кор. — Однак не обійшлося без сюрпризів...

В. Л. — Ще б пак. Сюрпризом стало те, що січневу інфляцію «піднесли» послуги, а не хліб та м'ясо. За розрахунками аналітиків НБУ, **якби вдалося зберегти зростання цін на послуги на рівні січня минулого року (0,8 відсотка), то інфляція у січні зросла б лише на 1,1 відсотка.** Мало того, груднева монетарна хмара не розродилася на початку року рясним інфляційним дощем, а почала розсіюватися, хоча висітиме на ціновому небосхилі 3—5 місяців після грудневої монетарної експансії. Порівняно з груднем інфляція була меншою на ту саму величину, на яку минулорічного січня перевищувала показник попереднього місяця 2002 року — 0,1 відсотка. У цьому контексті має значення сама тенденція до згасання інфляційної хвилі, яка зародилася вже у грудні минулого року після листопадового піку (1,9 відсотка).

Кор.— Січневий рівень інфляції дуже важливий для збереження річного руху роздрібних цін, який є орієнтиром у кредитно-грошовій політиці держави, бюджетному плануванні. З огляду на це чи справдилися прогнози Нацбанку?

В. Л. — Прогнозні очікування більшості експертів Нацбанку здебільшого підтвердилися (відхилення становили 0,1—0,2 відсотка). Я вважаю, перший з найнебезпечніших бар'єрів на шляху річного руху роздрібних цін подолано більш-менш успішно. Адже **січневий показник інфляції не лише не перекреслює можливості утримати річну траєкторію в межах, встановлених законом про бюджет, а й підвищує, за моїми оцінками, вірогідність того, що за доброго врожаю, стабільних тарифів і цін на нафтопродукти можна досягти зниження інфляції у річному вимірі до 4,5—5,5 відсотка.** У річному вимірі інфляція першого місяця року вже менша за січневу минулого року. Це означає, що ми переступили з припустимими втратами один з найнебезпечніших порогів макропроцесу, який веде до бажаних суспільних доходів, обсягів виробництва і послуг.

Кор. — Ми з'ясували, що маємо справу зі згасанням інфляційної хвилі, пік якої припав на листопад минулого року (1,9 відсотка). Що нас очікує в перспективі?

В. Л. — Виникає перспектива за певних умов закінчити перший квартал цього року з помісячною інфляцією у межах одного відсотка. Посилюється вірогідність наших очікувань щодо квартального приросту інфляції у мінулорічних масштабах. У другому кварталі можлива дезінфляція (зменшення швидкості зростання цін) . У третьому (липень—вересень) фазу ремісії може змінити дефляція, тобто зниження цін. У четвертому кварталі, ймовірно, станеться традиційний ціновий сплеск до прогнозного значення. За таким сценарієм (навіть якщо я помиляюсь на відсоток у той чи інший бік) річна інфляція становитиме 4,5—6,5 відсотка. Але за трьох умов: стабільних тарифів, доброго врожаю і збереження в основному цін на нафтопродукти.

За нашими оцінками, **січнева інфляція є достатньою для того, щоб «вписатися» у шестивідсоткове зростання цін за підсумками року, хоча дещо завеликою для того, щоб вийти на рівень 4,5—5,5 відсотка за підсумками року.** Тому до кінця першого кварталу бажано досягти щомісячного показника зростання інфляції, меншого за один відсоток.

Кор. — Які монетарні інструменти знадобляться для цього?

В. Л. — У першому кварталі прискоренню інфляції доцільно протиставити обмеження приросту грошової бази в межах 1—1,5 відсотка, якщо зберігатиметься не більш як шестивідсоткова динаміка зростання ВВП та десятивідсоткова — обсягів виробництва. Нагадаю, що в першому кварталі минулого року приріст грошової бази становив 1,2 відсотка, ВВП — 7,9, обсягів виробництва — близько 12. Це відповідало б монетарній тактиці, яка спостерігалася в останньому кварталі минулого року: інфляції ми протиставляли обмеження грошової пропозиції. Ця тактика пояснювалася потребою акцентувати увагу не на стимулюванні цінової динаміки, що цілком логічно за дефляції, яка мала місце 2002 року, а на стримуванні цін. Це сприяло досягненню поміркованого для січня рівня інфляції.

У лютому і березні бажано також зберегти січневу структуру чистої кредитної емісії за переважного спрямування коштів на купівлю валюти, якщо, звісно, уряд не примножуватиме кошти на своїх депозитах в Нацбанку, а пропозиція валюти для интервенцій буде достатньою.

Мої висновки легко обгрунтувати. Ліквідність банківської системи сьогодні цілком достатня. Процентні ставки не зростають. Прискорення економічного зростання можна очікувати в березні, коли уряд демонструє стриманість у бюджетних витратах. Безперечно, стримування інфляції і поміркована кредитна емісія на рефінансування комерційних банків.

Кор. — Чи є потреба у збереженні стабільного курсу гривні?

В. Л. — Така потреба є, бо це наша політика. Мало того, сьогодні важливо посилити ревальвацію курсу за умов достатнього перевищення пропозиції над попитом і збереження значного позитивного сальдо поточного рахунку платіжного балансу. Це дасть можливість ефективно протистояти інфляційним очікуванням. Зростання попиту на національну валюту за проведення політики сильної гривні сприятиме дедоларизації, а отже, швидкості обернення грошей і розширенню можливостей для продовження ремонетизації економіки. Водночас ми одержимо певний прямий антиінфляційний ефект.

Кор. — Що можна порадити уряду?

В. Л. — Бути стриманішим у видатках навіть за умов надходження позапланових доходів до бюджету, інакше кажучи тримати фіскальний профіцит. Дати спокій, принаймні до літа, тарифам природних монополій. Удосконалювати і надалі управління єдиним казначейським рахунком... Побажань чимало...

Кор. — Яка буде облікова ставка Нацбанку?

В. Л. — До з'ясування квартального цінового тренду та змін інших макропоказників не виключено, що Нацбанк зберігатиме стабільну облікову ставку. Треба наголосити: доки маємо збалансовані ризики прискорення інфляції і послаблення динаміки економічного зростання, доти Нацбанк зберігатиме облікову ставку стабільною, щоб і стимулювати економічний поступ, і ефективно протидіяти інфляційній загрозі.

Сергій ВЛАД.

Дайте митникам «добро»

РЕПОРТАЖ

Територією Вінниччини проходить понад 200 кілометрів державного кордону з Молдовою. Більша його ділянка пролягла по середині Дністра, решта — на суші. У Могилів-Подільському діють два міжнародні митні пункти пропуску: залізничний і автомобільний.

Автомобільний міст через Дністер час від часу стає місцем вавилонського стовпотворіння. Будь-які зміни у законодавстві стосовно переміщення харчових продуктів, особливо овочів і фруктів, одразу супроводжуються пожвавленням на кордоні. Річ у тім, що для місцевих мешканців діє спрощений режим пропуску: щоб потрапити в сусідню державу, достатньо лише пред'явити паспорт. Так само і у молдован. За таких умов дуже вигідно займатися торгівлею. Саме це й робить значна частина тих, хто мешкає у прикордонних населених пунктах і на лівому, і на правому березі Дністра.

Особливо жваво її ведуть, починаючи з ранньої весни. Зелена цибуля, капуста, огірки, помідори — все це у сусідів з'являється раніше, ніж у нас. Тому й поспішають продати вирощене українцям.

Найпростіша схема переправляння товару така: на молдовському березі зупиняється автомобіль — рефрижератор з товаром, який уже чекають на українському березі. До роботи беруться «човники», які працюють у поті чола: щоразу перевозять таку кількість, яку дозволено, як кажуть, в одні руки. Норми невеликі, тому й стараються перевізники. Якщо є попит, чому б не повторити процедуру вдруге, третє, вдесяте... Бити ноги не шкода, бо є заради чого. Протягом дня (або ночі) можна заробити навіть сто гривень. Здавалося б, встановлені норми не порушено, тобто чинного законодавства дотримано. Хоча насправді несплата митних зборів очевидна.

Ідеться не лише про овочі, фрукти, ягоди. Тільки-но в одній з країн хитнеться ціновий маятник, ситуація повторюється. Так було, зокрема, з цукром, борошном, деякими іншими видами продуктів. Всі поспішають, нервують. У такій катавасії, коли людський потік не припиняється з ранку й до... ранку, мимоволі виникають непорозуміння. Втім, це не єдина проблема місцевих митників.

Незважаючи на те, що через міжнародний пункт пропуску «Могилів-Подільський залізничний» проходить один пасажирський («Кишинів—Москва») і шість пар вантажних потягів, їх догляд є одним із вузьких місць у роботі митників. Час зупинки пасажирського потяга — 40 хвилин. Протягом цього часу десять митників, саме стільки їх в одній зміні, повинні ретельно перевірити кожен вагон. Затримка потяга викликає претензії з боку залізниці.

Як пояснив перший заступник начальника митниці В'ячеслав Маковій, зробити це непросто. Тому митники вносять пропозицію: розпочинати догляд потяга ще у дорозі, приблизно за годину до під'їзду до Могилева-Подільського (йдеться про потяг, що прямує з Москви до Кишинева українською територією). Митники переконані, що така практика дасть позитивний результат. Щоправда, постануть деякі проблеми. Зрештою, підвезення зміни, пояснювали нам, можна вирішити. Складніше із вилученням у дорозі прихованого товару. Але така пропозиція, переконували нас, заслуговує на увагу. Можливо, до неї дослухаються у Держмиткомі?..

Про безпосередню зацікавленість митника у виявленні контрабанди давно йде мова. Однак поки що все залишається без змін. Для прикладу, одним з митників було знайдено велику кількість (більш як сім кілограмів) маріхуани. «Скажіть, — запитував нас В. Маковій, — у такій ситуації він заслуговує на винагороду? Звичайно. А де брати кошти?..» Митники пропонують запровадити для цього відповідну статтю витрат. Тоді кожен знатиме, що може чесно отримати надбавку до зарплати... Теж підстава для роздумів керівництву головного митного відомства держави.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Це все, що залишилося від храму...

ЗАМІТКИ ПРО СВЯТУ ЗЕМЛЮ

Коли з висоти вузької вулички Єврейського кварталу Єрусалима я вперше побачила Стіну Плачу, то відчула деяке розчарування. Здавалося, що вона має бути якось і вищою, і ширшою. Зате підійшовши ближче... Кілька жінок так ридали, прикривши обличчя толмудами, що просто мороз поза шкіру пробігав. Що ж таке ця Стіна і чому біля неї плачуть?

Почалося все з того, що цар Давид, засновник Єрусалима, переніс сюди найважливішу святиню єврейського народу — Ковчег завіту. Потім цар Соломон побудував Єрусалимський храм, котрий став головним святилищем іудеїв. Він проіснував недовго. Єрусалим захопив Навуходоносор, цар Вавилона. Більшість населення забрали в полон, а храм зруйнували.

Після завоювання Вавилона персами їхній цар Кір дозволив єврейським вигнанцям повернутися на батьківщину, відбудувати Єрусалим і звести другий храм. Вершина розквіту храму припадає на період правління царя Ірода Великого. У 70 році н. е., під час придушення римською владою повстання, що спалахнуло, другий храм було зруйновано. І до наших днів від нього збереглася лише складена з величезних кам'яних монолітів стіна — частина західної стіни, яка огороджувала колись Храмову гору. Тож у своїх молитвах уже багато віків євреї оплакують зруйнований храм.

У другому сторіччі н. е. римляни заборонили іудеям поклонятися своєму богові, а на руїнах храму було зведено Трикамерон, присвячений Юпітеру, Юноні та Мінерві. Пізніше, коли Єрусалим перебував під владою мусульман, вони побудували на плато Храмової гори кілька мечетей. Одна з них, мечеть Омара, — третя за значенням святиня мусульман після Мекки й Медини. Її видно практично з усіх оглядових майданчиків Єрусалима, оскільки не можна не помітити величезний золотий купол діаметром 20 метрів і заввишки 34 метри.

Храмова гора, під якою розташована Стіна Плачу й на плато якої нині знаходиться мечеть Омара — це місце, де переплітаються релігії. Саме із Храмовою горою пов'язана одна з найважливіших подій у житті пророка Мухаммеда. Так, одного разу вночі його розбудив ангел Джибриїл (Гавриїл) і переніс у Єрусалим, на скелю, що вінчала Храмову гору. Тут над пророком розкрилися безодні небесні й відкрився шлях, що привів Мухаммеда до трону Господа. Тієї ночі Мухаммеду відкрилися правила мусульманської молитви. А в мечеті, за подвійною огорожею, сучасні прочани можуть побачити відбиток ноги пророка на скелі і три волосини з його бороди.

Священну скелю шанують і представники інших релігій — християнської та іудейської, як місце, якого торкнулася нога ангела Господня. Згідно з переказом, цар Давид накликав на себе гнів Господень, спробувавши провести перепис населення. У місті розпочалася епідемія, а перед царем Давидом на вершині гори з'явився ангел Господень, що тримав в руці оголений меч, занесений над Єрусалимом. Місце на вершині скелі, якого торкнулася нога ангела, навіки почорніло й оплавилося...

Нині, щоб підійти до Стіни Плачу, треба пройти ретельний огляд служби безпеки. Після того, як тебе пропустили крізь рамку, а сумку освітили рентгеном, потрапляєш на величезну площу біля Стіни Плачу. Чоловіки й жінки за єврейським ортодоксальним законом моляться тут нарізно: перпендикулярно до Стіни йде парканчик, що відокремлює чоловічу частину Стіни від жіночої. І, треба сказати, для жінок місця біля Стіни відведено менше! А зазирнувши в щілинку паркана, я змогла роздивитися і чоловіків, які моляться, зокрема й своїх колег, котрим на підході до Стіни видали одноразову шапочку — кіпу.

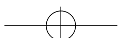
Хоча кажуть, що євреї люблять приходити до Стіни пізніше, після роботи, увечері тут було мало людей. Я підійшла до Стіни і, згідно з інструкцією представника посольства України, що супроводжував нас, звернулася до Всевишнього з коротким виразним проханням, супроводивши його молитвою. Вважають, що в цьому святому місці завжди присутній Бог, тому аж ніяк не обов'язково викладати бажання письмово, як це прийнято в іудеїв. До того ж дуже важко знайти щілину, аби засунути в неї своє послання. А яка неймовірна кількість записочок валяється біля підніжжя Стіни! Уже пізніше я довідалася, що існує навіть спеціальна пошта і її працівники приносять до Стіни навіть факси, що їх надсилають євреї з різних країн світу...

Вдень у нас була ще одна можливість підійти до Стіни Плачу. І треба сказати, що цього разу я змогла лише доторкнутися рукою до древніх каменів, бо переді мною в два, а подекуди й у три ряди стояли й молилися жінки.

...І ніщо не в змозі перервати нескінченний діалог з Богом біля Стіни Плачу, який не припиняється ні вдень ні вночі.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Будинок, у якому з'являються діти

Уже майже десять років допомагає з'явитися на світ новим киянам міський пологовий будинок № 7. Його спеціалізація — передчасні пологи. Вона потребує від фахівців-медиків винятокового професіоналізму й сумлінності в роботі. Торік тут було прийнято близько чотирьох тисяч пологів. Із загальної кількості новонароджених майже 10% сповістили першим криком світ про свою появу передчасно. У січні 2004 року акушери пологового будинку прийняли 337 немовлят, зокрема чотири двійні. Зберегти життя і здоров'я матері та дитини — головне завдання колективу цього медичного закладу.

На знімках: акушер-гінеколог Ніла Єрмакова прослуховує породіллю; лікарі-реаніматологи Володимир Білорус і Катерина Балабанова в реанімаційному відділенні пологового будинку № 7.

Фото Івана БІЛЕНКА (Укрінформ).

ЦИФРИ І ФАКТИ

Двійнята тепер у моді

Торік у Хмельницькому народилося тридцять п'ять двійнят. Узагалі в обласному центрі лелеки не дрімали — понад дві з половиною тисячі маленьких хмельничан побачили світ. Це майже на двісті п'ятдесят більше, ніж позаторік. Міська влада прогнозує: якщо і надалі народжуватиметься стільки дітей, проблеми порожніх дитячих садків і класів у місті не буде. Цікаво, що хлопчиків останнім часом народжується більше, ніж дівчаток. На сто малюків поповнили демографічну статистику родини, в котрих уже було троє і більше дітей. Проте від восьми матері відмовились одразу після пологів, а шістнадцять — підкинули під чужі двері.

Ірина КОЗАК.

Різати чи вішати?

Вирішували медики на консиліумах, розглядаючи на рентгенівських знімках зламану руку пацієнтки

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Ірина сіла в потяг Сімферополь—Київ. Цей шлях видався їй дуже довгим і болючим. У прямому значенні слова. Залазячи на другу полицю, дівчина стала ногою на столик. Той раптом склався, і пасажирка впала. До «отямилася — гіпс» було далеко. Рука нестерпно боліла, в аптечці провідника із знеболюючих була тільки нош-па.

Через три години після падіння на одній з великих станцій, де зупинявся потяг, зайшла бригада «швидкої допомоги», що її викликав по екстреному зв'язку начальник потяга. Потерпілій наклали шину і зробили укол.

У Києві Ірину одразу повезли в черговий травмпункт лікарні №7 Солом'янського району. Черговий лікар «склав» пацієнтці руку. (Згодом він, по суті, став лікарем Ірини).

— Він грамотно і кваліфіковано надав мені першу допомогу. Звали лікаря Ігор Сергійович, — згадує моя співрозмовниця. — На жаль, не пам'ятаю його прізвища. У записній книжці він дотепер шанобливо значиться як «доктор Ігор». Молодий і талановитий хлопець, практикуючий хірург-ортопед, на моє щастя саме в цей нещасливий день він чергував.

Дівчину поклали в цю саму лікарню з діагнозом «перелом правої плечової кістки косий гвинтоподібний». Консиліум місцевих ескулапів вирішив «поставити уламки». Наклали гіпс. У свята (це трапилося в травні) хвору регулярно навідував доктор Ігор із травмпункту. Через три тижні саме він запропонував Ірині зробити контрольний знімок руки. Прийшов з перекошеним обличчям, тримаючи в руках рентген: кістки розійшлися. Сталося це, мабуть, через те, що гіпс накладали на пухлину.

Іра консультувалася у відомчих лікарнях і приватних клініках. Чоловік жартував, що вона не була хіба що у ветеринара... Усі дружно радили робити операцію. У такому разі потрібно було двічі братися за скальпель: поставити пластину на шурупах, а потім зняти її. У місці ушкодження проходить променевий нерв, що відповідає за всю руку, і як він поводитиметься під час операції й у процесі носіння пластини — невідомо. У разі поганого поводження нерва кінцівка могла відмовити...

І лише лікар Володимир Лєсков з Інституту ортопедії і травматології та Ігор наполягали на консервативному методі лікування без скальпеля. Пацієнтка послухала їх і повірила...

— Ігор надав мені неоціненну допомогу вдруге, коли уламки в гіпсі розійшлися. Лікар наді мною «почарував», перевісив руку в інше положення і... обійшлося без операції. Другий мій рятівник — лікар Володимир Лєсков із клініки хірургії кисті Інституту ортопедії і травматології. Цього фахівця порекомендував Костя Могильник з команди екстремалів «Еквітес». Під час виконання одного з трюків Костя зламав лікоть, він роздрібнився на безліч осколків. Хлопець переніс не одну операцію. Лікоть зрісся, а потім з'ясувалося, що кісткові мозолі більші, ніж потрібно, і тому рука не розгинається. Знову рукою Кості перейматилися хірурги і зрізали надлишки тканин. Потім він довго розробляв кінцівку. І весь реабілітаційний період екстремала теж вів Лєсков, після чого, як відомо, пацієнт у складі «Еквітеса» вирушив підкоряти Африку.

Для Ірини гіпсові місяці і час відновлення позаду. Рука функціонує нормально і навіть на погоду не болить. Але тепер дівчина їздить лише на нижній полиці.

Ольга ВІТЕР.

У Таллінні (Естонія) завершилася головна планувальна конференція з підготовки до навчань «Rescuer medcuer-2004» («Медик-рятувальник-2004»), які намічено провести з 16 по 30 липня на території країн Прибалтики. Відповідно до програми «Партнерство заради миру» військово-морські сили України, Вірменії, Болгарії, Грузії, Польщі, Румунії, Хорватії, країн Прибалтики і США під час майбутніх маневрів здійснять тренування з роботи рятувальних загонів, надання медичної допомоги великим групам людей, надання гуманітарної допомоги. Конференція, у роботі якої беруть участь і представники ВМСУ, обговорює низку інших питань, що стосуються взаємодії дружніх країн у майбутньому.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

* * *

Лікарська амбулаторія сімейного типу відкрилася у селі Любимівка Каховського району Херсонщини.

Заклад розмістився під одним дахом з аптекою. Частину коштів на перебудову надали з місцевого бюджету, частину — благодійники. Спецавтомобіль передала сімейній амбулаторії Каховська районна лікарня. До послуг сільських мешканців — маніпуляційний, дитячий, акушерський кабінети, денний стаціонар на чотири ліжка.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Стафілокок та глисти набивають ціну

ПРОБЛЕМА

До стану здоров'я тих, хто працює з харчовими продуктами (на переробних підприємствах) у школах, дитсадках тощо, — особливі вимоги. Так звані декретовані працівники зобов'язані періодично проходити медичний огляд. Та минулого року Кабмін зробив цим людям «подарунок».

У серпні вийшла урядова постанова, яка змінювала ціни на медичні послуги. Згідно з документом, істотно підвищувалася їхня вартість. Зокрема, з подачі Міністерства охорони здоров'я України Прем'єр-міністр постановив, що лабораторне дослідження на виявлення патогенного стафілокока тепер уже коштуватиме 72,62 гривні (хоча ще недавно було 5,9 гривні), а проведення аналізу на глисти сягне 91,53 гривні (було 4). Стрибнула вартість й інших необхідних досліджень. Отож якщо досі медогляд одного працівника ставав у 25—30 гривень, то тепер за цю послугу потрібно викласти 200—300 гривень.

А коли врахувати, що чимало підприємств та організацій зобов'язані відправляти своїх людей на огляд щокварталу, і робітників там не одна сотня, то можна лише уявити, які гроші довелося б викинути.

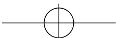
Урядове нововведення, яке у десять разів збільшило вартість медоглядів, зумовило велику хвилю невдоволення серед трудових колективів. Тож нарешті цю «медичну справу» вдалося залатати. Проте зробили це також у доволі неординарний спосіб. Так, 25 листопада минулого року перший заступник головного санітарного лікаря України Сергій Бережнов надсилає в санепідемстанції областей офіційного листа, в якому роз'яснює, що під час медогляду декретованих працівників забороняється використовувати ціни, які вказані у згаданій вище постанові Кабміну від 27 серпня. Бо, мовляв, вони не затверджені в... установленому порядку. Виходить, документ, під яким стоїть підпис Прем'єр-міністра Віктора Януковича, не відповідає... законам держави?

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Зрештою, хоч би там як, але жахливим цінам на медогляд поки що дали відбій. Усе знову відбувається за старими прейскурантами. Але вже з січня 2004 року на медичні огляди встановлено 20-відсотковий податок на додану вартість. Таке рішення прийняла адміністрація медзакладів міста Львова на підставі статті 80 Закону України «Про державний бюджет України на 2004 рік», якою зупинено дію пункту 5.1.8. Закону України «Про податок на додану вартість», що гарантувало звільнення від податку медичних оглядів...

Володимир КОЛЕСНИК, інженер із соціальних питань Львівського хлібозаводу №5.

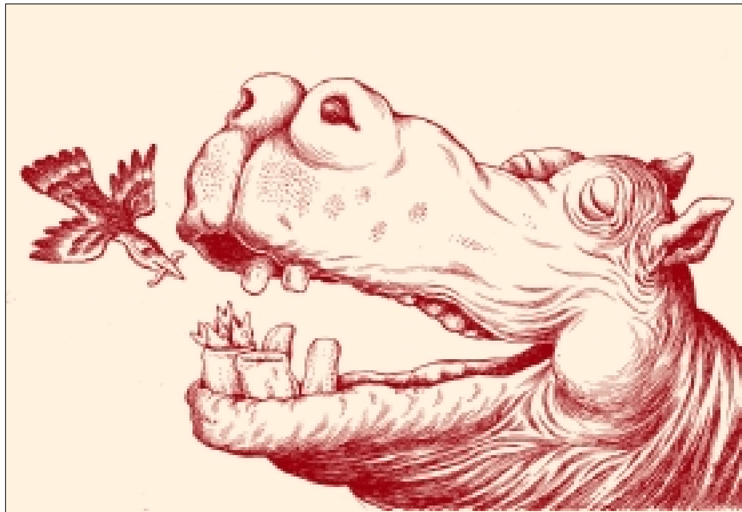

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучої

Відгадайте: летить — виє, сяде — землю риє. Це жук. Проста дитяча загадка. Життєві ребуси бувають набагато заплутаніші. Сьогодні «Далі буде» має умовну назву «Загадка». Нинішня сторінка не береться розгадати їх усі, а от розповісти про найцікавіші — спробує. Герої наших публікацій і загадують, і розгадують, і відчубучують дещо «загадкове»...

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

МУЗА

Джаз для принца

Троє хлопців із криворізької музичної школи поїдуть на стажування до Монако

Музикантів дитячого джаз-банда запросив принц цієї країни. На жаль, слава Кривого Рогу як музичного міста залишилася в далеких 80-х. Тоді талановитий джазмен Олександр Гебель організував на базі 10-ї музичної школи дитячий джаз-банд. Команда успішно гастролювала, а коли було завойовано авторитет, Олександр зумів довести міській владі, що не хлібом єдиним живе людина, а і джазом теж. Результат: Кривий Ріг став господарем фестивалю «Обрії джазу», що швидко здобув популярність — у ньому брали участь музиканти зі світовими іменами з різних країн. Усе закінчилося разом з перебудовою: грошей нема — фестивалю нема. Помаявшися, Олександр Гебель виїхав до Німеччини.

Мало хто вірив, що криворізький дитячий джаз-банд зможе відродитися. Однак минули роки, і в стінах 10-ї музичної школи знову лунає джаз. Керівництво оркестром узяв на себе педагог Олег Грузин. Троє його підопічних сподобалися принцу Монако. Залишилося відродити «Обрії джазу».

Олександр АНИЩЕНКО.

Кривий Ріг.

ФОТОПОГЛЯД

А він там є

Фото Георгія ПАСЮКА.

Зимовий сонячний день, бурулька під стріхою і кучугури намело нівроку. Гарно. Але без певних пояснень автор цієї фотографії міг мати трохи дивний вигляд, коли вийшов ранком на засніжений ганок будинку на Закарпатті й мерщій побіг за фотоапаратом. Дивак, сказали б, і що його так вразило? Та річ у тім, що під оцим пагорбом, що у центрі знімку, «сховався» його автомобіль! Одразу й не здогадаєшся.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Я ВАМ ПИШУ

Для реклами — окремий канал

Занадто стараються організатори телереклами — ставлять її, де хочуть. Таке грубе нав'язування викликає не інтерес, а відразу. Транслюють іноді гарні передачі, але їх неможливо дивитися — всі йдуть наполовину з рекламою.

А новини? Раніше дивилися їх на одному подиху, а тепер: до і після — реклама, перед погодою і спортом — реклама. Не знаю як у місті, але ми, сільські мешканці, заощаджуємо електроенергію, вимикаємо рекламну дурість.

Іван БОГДАН.

Кононівка Луганської області.

Хмільний четвер

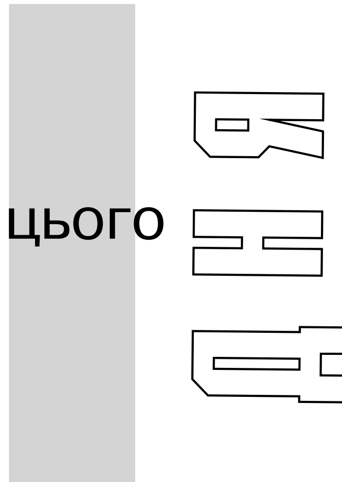
УПОДОБАННЯ

Товариство шанувальників микулинецького пива засновано на Тернопільщині. Стати його членом непросто. Треба скуштувати всі сорти пива ВАТ «Бровар», що у старовинному селищі Микулинці Теребовлянського району. І не десь у пивниці чи вдома на кухні, а під прицільним поглядом членів товариства безпосередньо на виробництві. Але кандидати у шанувальники на такі «тортури» йдуть охоче. Ще б пак! Микулинецьке пиво живе, виготовлене на джерельній воді з українського ячменю. А ще давні традиції пивоваріння, які налічують сотні років.

Товариство шанувальників пива росте щочетверга: саме того дня відбувається посвята новачків. У виграші і «Бровар», який дає третину надходжень до бюджету району.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

■ 1829 р. Загинув класик російської літератури Олександр Грибоєдов. ■ 1919 р. Симон Петлюра став головою Директорії УНР. ■ 1921 р. У Радянській державі прийнято декрет про створення інститутів з підготовки так званої червоної професури. ■ 1929 р. Між італійським урядом і папою Пієм XI підписано Латеранські угоди, якими створювалась держава Ватикан. ■ 1971 р. СРСР, США та Великобританія підписали Договір про заборону розміщення на дні морів і океанів ядерної та іншої зброї масового знищення. ■ 1989 р. Засновано Товариство української мови ім. Шевченка.

Хто в теремочку живе?

ЗООХАЩІ

Теремочок невеликий — одноповерховий із двома кімнатами. На брамі — табличка «Обережно! Злий собака». Хоча в цьому випадку було б правильніше написати «Собаки й кішки».

Назустріч мені вийшла хазяйка Ніна, на плечі в якої лежала чорна кішка. Миловидна жінка аж ніяк не чаклунка: кішку їй підкинули. «Не хвилюйся, кицю, мама Ніна не залишить тебе. Не знайду тобі родину, будеш з нами жити, як і інші», — шепоче вона в пухнате вушко.

І таких підкидьків за останні чотири роки через руки Ніни пройшло більш як 30. Нині тут мешкає три кішки і три собаки.

Люди добрі! Спасибі, що не вбили того, хто раптом став зайвим. Просто перекинули через паркан у чужий двір. Але не всі такі. Бувають добріші: скажімо, попросять потримати собаку на період своєї відпустки. А потім забувають її забрати.

— Мені потрібно допомагати тваринам, тому що відчуваю їх, розумію і люблю, — каже Ніна. — Пішла вчитися на ветеринарного лікаря. Закінчую писати книгу про собак моєї улюбленої породи бладхаунд, що уже довгий час живуть у мене. Спостерігаю їхнє життя, особливості.

Ох, ці зимові вечори — ранні, темні, холодні. Але в будинку тепло. Пухнасті мешканці сплять-сопуть і бачать свої собачі-котячі сни, де обов'язково є Ніна.

Анатолій МАЄВСЬКИЙ, валеолог Дарницького центру здоров'я.

Київ.

Клієнт пішов — уже й «розкусити» не можна

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

У тих, чия професійна діяльність пов'язана з постійним спілкуванням з незнайомими людьми, згодом з'являються всі якості психолога. Особливо це стосується продавців на ринках, офіціантів, барменів, для кого «розкусити» клієнта якоюсь мірою означає і можливий прибуток. Бармени в барах високого класу — когорта особлива, в них око призвичаєне, і недаремно: чайові в таких місцях можуть за місяць перевершити зарплату. Мій знайомий — саме з таких. Пропрацювавши в елітному «злачному місці» не один рік, вважав себе знавцем клієнтури. Проте нещодавно сталися в нього підряд за один день два випадки, що змусили засумніватися в цьому.

...З ранку в аж ніяк не дешевий ресторан зайшли двоє чоловіків. У народі таких називають «дядьками». Вуса у стилі «плач України», дешеві піджаки — колгоспний ширжиток — одягнені на турецькі светри, у кролячих шапках і з цілковитим почуттям власної гідності. Ці два товариша статечно сіли за столик біля вікна й одразу відхилили пропозицію вивчити меню. «Ти, дочко, принеси нам чого-небудь випити, — попросив один з них офіціантку. — Давай цей, як його, ром, тільки добрий». Офіціантка почала було називати сорти рому, що був у наявності, але «дядько» перебив: «Дочко, ну відкіля ми їх знаємо? Ти пляшки покажи». Після тривалої процедури добору й уважного вивчення етикеток обраний був, нарешті, придатний варіант: найдорожчий сорт, сто грамів якого коштувало чималенько. «Дядьки» попросили принести їм спочатку по стопочці — раптом не сподобається. Однак смак їх задовольнив, і була замовлена пляшка. До неї взяли смажену курку і ще якісь закуски.

Бармен з цікавістю спостерігав за їхньою трапезою, очікуючи розв'язки (адже добродії в меню ціни не вивчали). Однак дядечки, «приговоривши» ром, попросили ще по пляшечці пива «зверху», назвавши відомий, але зовсім не елітний, дешевенький сорт вітчизняного пива. Рахунок зашкалив за 500 гривень. Один із клієнтів, нітрохи не бентежачись, дістав з кишені пачку купюр і відрахував шість сотенних. До того ж від 70 гривень здачі одразу відмовився. «Ти, дочко, шоколадку за них собі купи», — сказав він офіціантці. Не знаю, де вона шукала собі шоколадку за таку суму, але бармен був здивований.

Цього ж дня ввечері зайшли дві дами, яких називають дружинами «нових». Розкішне й дороге, хоча і без смаку вбрання давало змогу сподіватися на шикарне замовлення: жінки такого типу люблять напускати одна одній туману і, з'ясовуючи, хто з них крутіше, спустошувати гаманці чоловіків. Дами з томливим виглядом погортали меню. «Я, якщо чесно, щойно пообідала в одному кабачку (пролунала назва одного з найдорожчих у столиці ресторанів). Напевно, просто кави вип'ю». Друга підхопила: «Та й у мене апетиту після рауту немає, на цих прийомах у посольстві завжди так багато делікатесів». Зрештою, неголодні леді замовили каву. Розраховуючися, одна з них, шукаючи необхідні чотири гривні дрібними грошима, зазначила: «Добре, що дріб'язок у кишенях завалявся, а то великі купюри міняти не хочеться». Друга, витягаючи із сумочки м'яту п'ятірку, підтримала: «Так, а мені «бакси» міняти немає резону». Надія на пристойне замовлення в бармена зникла остаточно.

Ваш ФІГУРНИЙ.

Феномен хутірського Тутанхамона

Секрет нетлінності розкрили копачі на Полтавщині

ОТАКОЇ!

Ще з часів Миколи Гоголя на диканських і навколишніх хуторах наплодилась сила-силенна всіляких таїн, загадок і витівок нечистої сили. Та, як стверджують «всезнаючі» люди (а такі були і тоді, і тепер), є чудасії й донині: у переказах, бувальщинах, а то і наяву — і хоч би що стверджувала офіційна наука, феномена надприродних сил поки що до кінця не розкрито. Отож і не переводяться історії, подібні до оцієї, яку повідав полтавський журналіст і краєзнавець Валентин Посухов.

Баба Палажка, проживши довгих 90 літ, померла зимового морозного дня. Як і ведеться, родичі найняли копачів: своїх же, сільських хлопців, — дружний «споєний» колектив. Узяли вони лопати та ломи й подались на цвинтар — рити чи, пак, довбати яму на вказаному ріднею місці. Уже заглибившись у землю, зачепили зотлілі дошки, а далі натknулись і на труну. В ній — поховання. З виду давне, та мрець зберігся чудово.

— Треба ж такої халепи! — чортихнулись дядьки. — Що робити? Загортати?

— Не спішіть! — зупинив усіх один із компанії, якого в селі звали Банкіром, бо колись таки працював у солідній фінансовій установі, та спився й повернувся на шию до батьків.

Перший «експерт» — учитель біології Петро Васильович — примчав як на пожежу.

— Це ж треба, і в нас почало проявлятись! Бачу, бачу.

— Що? — не второпали прохмелілі враз копачі.

— Читав у журналі, що західні гробарі звернули увагу на дивне явище: трупи людей, похованих останніми десятиліттями, або не розкладаються взагалі, або згнивають дуже повільно. Хтозна-чому, це навіть учені не можуть пояснити. Вочевидь феномен нетлінності. Як ото з Тутанхамоном сталося. Чули про такого єгипетського фараона?

З ним не стали сперечатися, бо, по-перше, мав репутацію затятого непитущого, а, по-друге, читав і передплачував не менше десятка товстих газет і журналів, навіть спеціальних — з історії, археології, природознавства.

Тут саме навідався й дід Сливка — старіший навіть за небіжчицю Палажку. Довго придивлявся до поховання, хмикав і кректав, а потім виголосив свій вердикт: «Та це ж Дмитро Чвирка! Помер років сорок тому. Пияка був на все село. Ви, хлопці, пошаруйте у домовині, там має бути й пляшка. Клали йому в дорогу на той світ.

Справді, копачі знайшли пляшку «Московской». Випили, примовляючи: «Щоб ніяка зараза не брала!» і прихвалюючи якість тогочасного спиртного.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Чайка і Ямайка

Козацька чайка — це такий човен, хто ж не знає! А як його зробити — загадка! Коли львівське товариство «Кіш» взялося за це, з'ясувалося, що проблемою були навіть не кошти (їх хлопці наколядували), а технологія. Елементи креслень збирали в музеях, вичитували у Боплана. Чайку назвали «Пресвята Покрова», і через п'ять років, навесні 1992-го, львів'яни побачили її на площі перед оперним театром. Того самого літа чайка рушила в море, побувала вже в п'яти походах, її бачили середземноморські та атлантичні береги Європи. Чому не дійти до Ямайки — як у вірші Андруховича? Маючи чудові ходові якості та оригінальну конструкцію, «ПП» не раз брала призи на змаганнях, увійшла до міжнародної вітрильної асоціації «Старі гафельники». В команді човна бували не лише львів'яни, а й хлопці з Тернополя, Києва, Кіровограда, Рівного. Коли чайка не в поході, її можна бачити там, де вперше — біля львівської Опери. У Львові немає моря, навіть вода в крані не завжди є, але чайка — ніби символ надії, сім футів під кілем!

Ольга ГОВЕНКО.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011025. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

